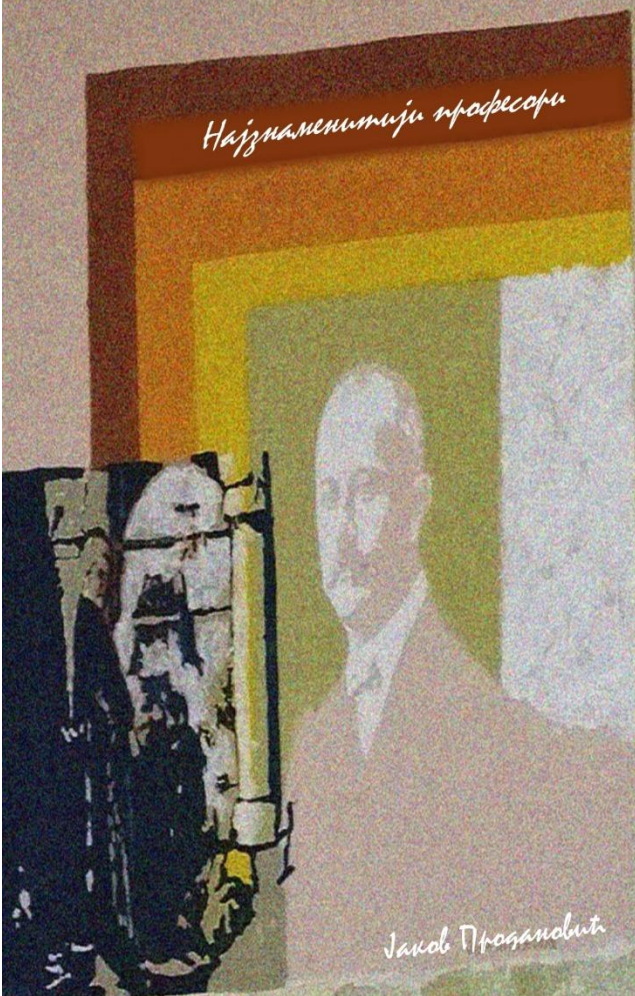
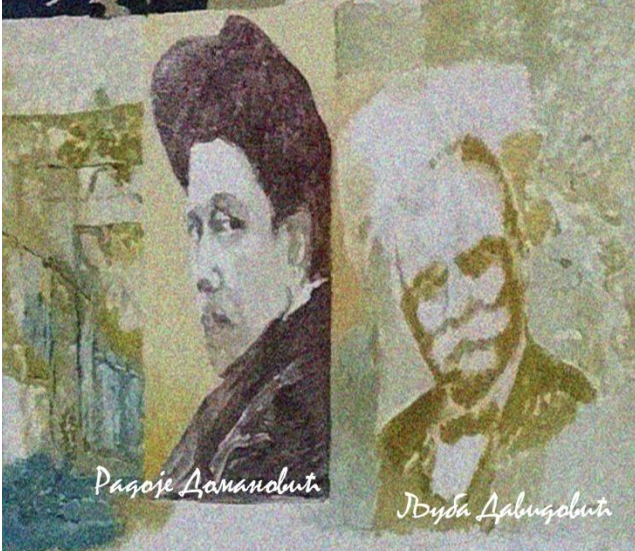

Најзнаменитији професори

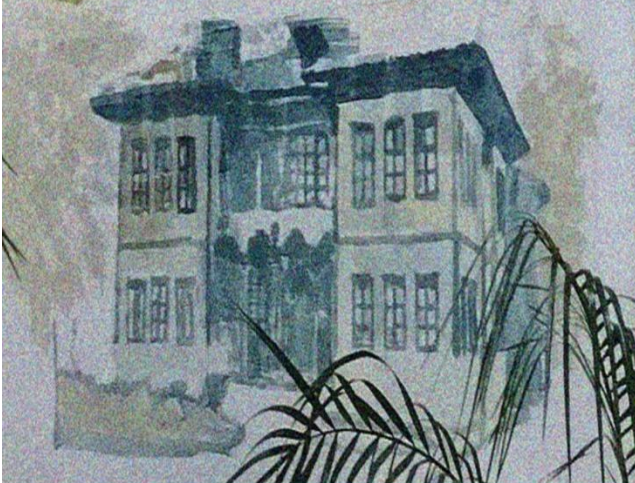

Јанко Прогањковић

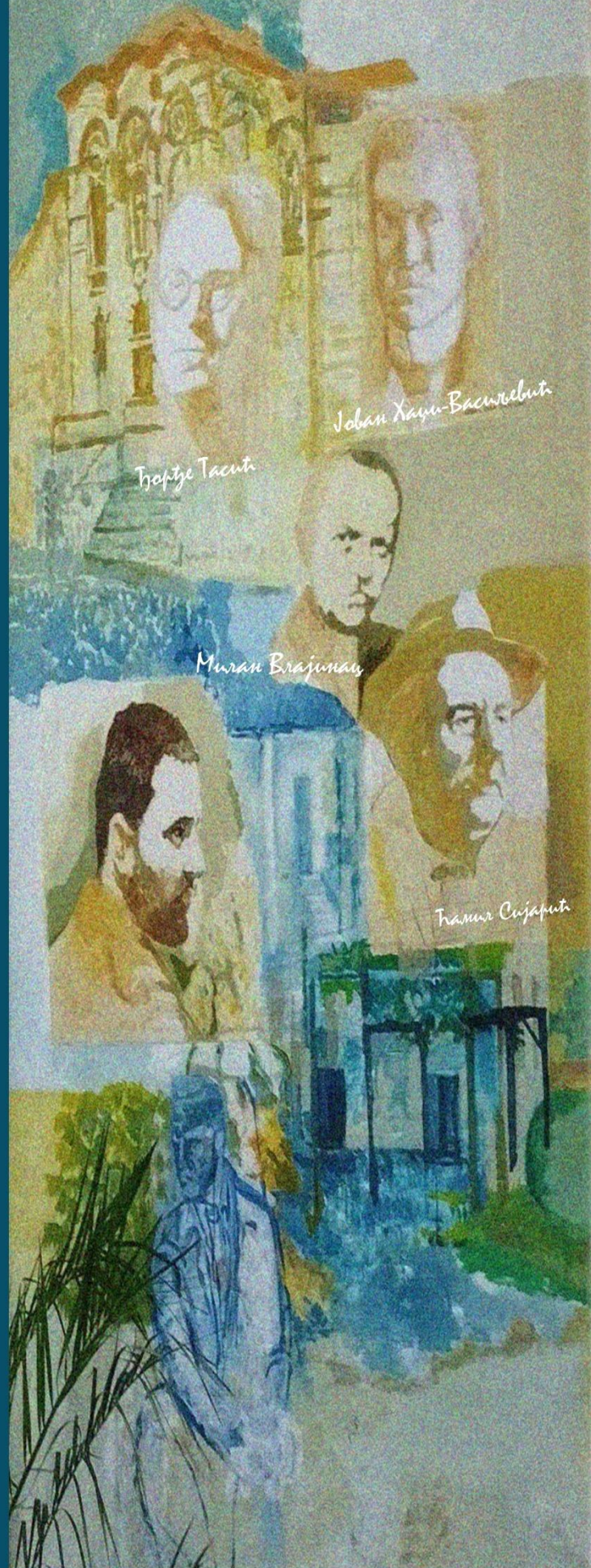
Радоје Дамњановић

Љуба Арбузовић

Г И М Н А З И Ч А Л А Ц

Најзнаменитији ученици

Јован Хаџи-Басирић

Ђорђе Тацит

Мирко Брајковић

Тамар Сиваковић

Садржај

- 03: Уводна реч: *Бескрајни плави круг. У њему – Гимназијалац*
- 04: Триптих поводом јубилеја – 850 година од рођења Св. Саве
- 06: Студијско путовање на Крф: *Стазама наших предака*
- 08: *Моја чаришија на малечку столичку седи, ал' у големо небо гледа*
- 10: У част нашем Бори: Божанско, људско и прелазно – ко су *Божји људи* Боре Станковића?
- 12: Нови почетак – спенско одељење у Гимназији
- 14: Разговор са добитницима светосавских награда Града Врања
- 15: Успеси врањских гимназијалаца на републичким такмичењима у школској 2023/2024.
- 16: *Уметник не може да не успе! Успех је бити уметник!*
- 18: *Тражим реч*
- 19: Иво Андрић о Бори Станковићу и у посети Врањској гимназији
- 20: Триптих – *La Dolce Vita* у нашој Гимназији
- 23: Матуранткиња у Италији
- 24: Триптих: Руски језик, наука и уметност у Врањској гимназији
- 26: *Христово рођење – Божја љубав према човеку и свету*
- 27: *Народ и језик су једно. Народ који изгуби ријеч, изгубиће и душу* (Завештање, Стефан Немања)
- 28: Обележавање дана посебних вредности
- 30: Новембар – месец Филозофије у Врањској гимназији
- 32: Хипатија – изузетност и трагедија једне жене
- 33: Пројектна настава у Гимназији – Вода
- 34: Огледни час књижевности: Судбина људи у тоталитарном систему
- 36: Интервју са фронтменом бенда *Нежни Далибор*
- 38: Животни мото гимназијалаца – анкета
- 39: *Живим у подруму и имам птицу...*
- 42: Триптих о природи – активности у оквиру Обогаћеног једносменског рада
- 44: Триптих о љубави – *Amor omnia vincit!*
- 46: Гимназијалци у временлову – анкета
- 48: Гимназијалци у Музеју Врања
- 49: Ученица на размени – Франсиска из Чилеа
- 50: *Срећа је нит*, Данилови литерарни успеси
- 51: Мотивација: са осмехом, опуштено, ка циљу!
- 52: Шта слушају гимназијалци? – анкета
- 53: Анкета о омиљеним филмовима, серијама, глумцима и глумицама
- 54: Најбољи спортиста и најбољи спортски колектив у Врању
- 55: *И последњи месец у Гимназији проћи ће, ал' наша сећања заувек остаће...*
- 56: *Гимназијске приче се настављају вечно...*

Новинарска секција: Анђела Димитријевић, Марко Борисов, Петра Ранђеловић, Тијана Ристић, Алексија Спасић, Татијана Антић, Ања Стаменовић, Вера Богдановић, Ива Тотих, Николина Златанов, Петра Ристић, Ивона Жиловић, Лара Бундало, Василија Василева, Марко Стоилковић, Тадија Љубисављевић, Нађа Величковић, Теодора Додић

Посебна захвалност – Литерарној секцији, одељењу III; Бојани Петров

Дизајн страница: Анђела Димитријевић, Ана Стоиљковић

Насловна страна: радови проф. Александра Ђорђевића у холу Гимназије

Уредници: Анђела Димитријевић, Ана Стоиљковић

Ментор: Ана Стоиљковић

Штампа: Грифон Студио, Врање

Бескрајни плави круг. У њему – Гимназијалац

Драги читаоци,

Добро дошли у нови круг гимназијских прича, есеја и песама, у ђачки живот изузетних лепота, али и изузетних изазова, у збирку креативних извештаја и колаж незаборавних доживљаја. Док маштамо, пишемо и стварамо, као у плавом бескрају лутамо и трагамо, и учимо из прошлости, идући ка будућности, стварајући и повезујући садашњост и вечност.

Нови број нашег часописа води вас на живописно путовање:

- Од светлости и радости Божића и поука Светог Саве до свевременске љубави;
- Од учења античких филозофа до савремене пројектне наставе, огледних часова и тренутних поетских нити среће;
- Од прослављања традиционално важних датума до обележавања дана посебних вредности;
- Од примера пожртвованих дела храбрих нам предака до акција нових генерација и њиховог тражења речи и правде;
- Од излета у околини града до повезивања са Италијом, Русијом, па чак и Чилеом;
- Од уметничких, научних и спортских активности до хобија (музике и филма);
- Од тајанственог подрума наше школе до романтичних прозора на њеном тавану;
- Од приземља и земаљских путева - до неба и звезда....

Инспирисани историјским успехом нашег прошлогодишњег *Гимназијалца*, првим местом на Републичком конкурс за најбоље средњошколске листове и часописе „Босилка Милић“, потрудили смо се да вам и ове године дочарамо богатство гимназијског живота, креативност и свестраност наших ученика, као и аутентичну културу и лепоту нашег краја.

Не губећи траг славне прошлости и велике традиције, пратили смо светлост бескрајног плавог круга наше младости и звезданог неба жељене будућности, не бисмо ли још једном овековечили наше *приче* – у кругу од краја марта 2024. до почетка марта 2025.

И за крај нашег увода тј. за почетак вашег читања – позивамо све креативне гимназијалце да нам се у још већој мери придруже у раду, да заједно направимо још један *плави круг* – до следећег броја.

Уреднице
Анђела и Ана

I Свети Сава у потомке гледа

Кажу да се звезде виде само ноћу, али ја верујем да једна светлост не губи сјај ни дању ни у најцрњој ноћној тмини – то је поглед Светог Саве. Он не гледа као пролазник на улици, нити као судија што мери наше грешке. Његов поглед је као зрачак сунца што продире кроз облаке, топао, благ, а опет непогрешиво усмерен. Он не тражи савршене, већ оне чисте душе, оне који се усуде да сањају, стварају и воле. Свети Сава не чека да му се обратимо – он већ у свакоме од нас види причу која тек треба да се испише.

Свети Сава није само лице са иконе, нити сенка прошлости која измиче из сећања – већ симбол онога што можемо бити. Његов поглед прати нас тамо где често заборављамо да гледамо сами себе. У дечијим очима препознаје радост, али и одговорност нас одраслих да им пружимо свет у коме ће расти. Када дете пише своје прво слово, Свети Сава у том тренутку види векове културе и мудрости које се изнова рађају. Свака исписана реч је као камен у темељима нашег народног идентитета. Његов поглед није само благ, већ носи одлучност – да не заборавимо ко смо и куда идемо. У сваком сеоском учитељу који предаје у хладним учионицама, Свети Сава препознаје сопствену жртву и љубав према знању. Када у некој тихој цркви свећа пламти за добробит других, он осећа дах вере и наде. Он не гледа само на површину – примећује снагу оних који и у тишини граде нешто веће од себе. У гужви савремених градова, где су људи често отуђени једни од других, подсећа нас на важност заједништва. Његов поглед препознаје оне који, упркос убрзаном ритму живота, налазе времена за друге – оне који пружају руку пријатељу, помажу незнанцу или чувају породицу као светињу. Застаје тамо где је живот најтежи. У очима мајке која ноћима бди над дететом види непоколебљиву веру. У рукама сељака који оре земљу препознаје вољу која храни не само тела, већ и душе. Његова присутност осећа се у свему што траје, што одолева времену и искушењима. Он не заобилази ни бол. У тамним ћошцима где наде делује мало, где људи заборављају на блискост и љубав, његов поглед остаје као звезда на небу. Свети Сава нас не напушта, већ тихо шапуће да не одустанемо, да у сваком тренутку можемо изабрати светло. Он види нас не као појединце, већ као народ, повезане невидљивим нитима љубави и заједништва. Подсећа нас да смо сви део велике приче – приче о пожртвовању, стварању и вери. Свако дете у коме гори жеља за учењем, сваки уметник који даје део своје душе у делу, свака бака која плете успомене за унуче – сви смо део његове задужбине. Тај поглед није судија – Свети Сава је подстрек, зрачак наде који нам показује да и најмање добро дело има снагу да промени свет.

Свети Сава је више од симбола наше прошлости – он је путоказ за будућност, светлост која не гаси свој сјај. Иако је прошло више од осам векова, значај и дела Светог Саве се не губе, већ је Сава и после своје смрти учио народ, остављајући му у наслеђе веру, знање и љубав према заједништву. Докле год носимо љубав и труд у себи, знамо да нас Сава прати и верује у оно најбоље што можемо постати.

Кристина Вучковић II₁

Кристинин есеј је освојио прво место на градском литерарном такмичењу поводом Дана Светог Саве, у организацији Културно-образовног центра у Врању. Кристинина менторка је проф. Милена Декић.

II НАША ВЕРА ПРАВОСЛАВНА

Не заплачи никад Дјево Славна,
семеном Твојим посејасмо пуста
источна поља,
куд зло и клетву нанесоше времена
давна,
јутарњим зраком, исцели Божја воља.
Што сенка на тањиру тело води обмани,
што рука земаљска не напоји,
Божји ће плод Небески, вечно да
нахрани.
Јер душа је наша, Небом и од Оца дана,
у окове земаљске закопчана,
а горка је мрвица хлеба,
кад су жити поља страна.
Исцели миром, испуни вером,
на рану стави снаге зрно,
звуком звона заливено.
Рукама Твојим себе дајем,
низ воду бацам земаљске среће мах.

Са сузама нек нестане грех што покајем
и у сабљу претвори мој страх.
Онима што крст души приљубише,
и молитвама свећу пале,
срца своја Христу уступише,
чело пољубише Марије Славне,
Божјим домом земаљским,
нек одјекују им песме православне.
У огњишту забукта храста пламен,
топлином испуни ноћи хладне.
Око олтара стопише се душе,
молитве и греси.
У срцу цркве православне,
где Христ дарива милост Својој деци.
Вином вере наше славне,
Из чаше из које пили су наши преци,
полисмо земљу и корене,
што децу њену вековима ће да хране.

Јована Стоиљковић II₂

III Да се не постидимо пред прецима нашим

(патријарх Павле)

Свети Сава нам је показао пут светлости и помирења, али тај пут није лак. Он захтева храброст. Храброст да се не предамо злу, да не заборавимо ко смо, одакле смо и куда идемо, да не одступамо од вере и традиције – од наше светлости која нас води кроз најмрачније дане.

Цркве и манастири које су нам преци саградили, места су где се сустичу прошлост и садашњост, где се осећа њихово присуство и дах вечности. Њихова је вера била толико снажна да је опстала кроз векове, и у ратовима, прогонствима и сеобама. Ми, међутим, у свеопштој јурњави за материјалним, често заборавимо да се зауставимо и замислимо, послушамо. Да чујемо шапат историје који нас учи шта значи бити човек, бити Србин, духовни потомак славне лозе. Губимо се све више у свету који нас тера да се одрекнемо онога што нас чини посебним. Али шта смо ми без својих корена? Дрво које изгуби корен, ма колико било високо, пада при првом ветру. Ако се не одупремо равнодушности, ако не дозволимо да нас савремени свет прогута и да изгубимо све за шта смо се вековима борили, онда ћемо се заиста постидети пред прецима нашим.

И када и ми једном постанемо сенке прошлости, желим да наши потомци стоје усправно, без страха и стида. Желим да за нас кажу: „Чували су оно што је било најважније“. Тада ће и наши преци у сјају вечности знати да њихов завет није заборављен. Србија је жива докле год је у нашим срцима, докле год се у њеним храмовима пале свеће и чују звона манастира и докле год наша деца уче ко је Свети Сава. Шта ли ће преци сад о нама рећи? Ја верујем да ће рећи: „Још има наде!“

Сара Поповић IV₇

(Одломак из есеја који је освојио прво место на школском литерарном конкурсима поводом Савиндана, под покровитељством Задужбине Олге и Николе Ј. Динића)

* На Конкурсу Задужбине учествовало је десеторо ученика Врањске гимназије. Поред Саре чији је ментор проф. Оливера Ђорђевић, друго место је освојила уч. Лана Стојановић II₇, (ментор проф. Драган Петровић) и треће место - уч. Михаило Стоиљковић II₅ (ментор је проф. Милица Митић). Победницима конкурса уручене су дипломе, као и новчане награде. На горњој фотографији су награђени ученици и њихови ментори.

Прослава Савиндана у Врањској гимназији, 27.1.2025.

Есеј уч. Анастасије Попадић III₁ награђен је на литерарном конкурс Савеза удружења бораца народноослободилачких ратова Србије, у Врању, који је организован за ученике трећег разреда - учеснике студијског путовања на Крф:

Моја отаџбина је сада слободна земља. Пут до слободе је био дуг и тежак. Кроз историју мог народа можемо видети како се годинама уназад генерације бориле за оно што данас имамо. Било је много ратова, важних битки, јунака и историјских догађаја.

Посетити острва Крф и Видо је света дужност сваког становника Србије. То је место где се наша војска опорављала од албанске голготе и припремала за ослобођење земље. У Првом светском рату, од јануара месеца 1915. године, након завршетка Колубарске битке, у којој је Србија извојевала победу, настало је затишје и мали предах у нашој напаћеној земљи. Међутим, не задуго, опет се надвише црни облаци над нашом земљом. Централне силе су кренуле опет на Србију, док су се наша војска и наш народ налазили у тешкој ситуацији. Владало је велико сиромаштво, недостатак муниције, док је неколико десетина хиљада људи и војника било оболело од епидемије тифуса. Крајем 1915. године, одлуком Врховне команде војске Србије, донета је одлука да се српска армија повуче са територије Србије, преко Црне Горе и Албаније. То је био најдраматичнији и најтрагичнији догађај у историји српског народа. То је представљало нешто сасвим неуобичајено у историји Европе и света. На то указује сама чињеница да је једна држава морала да напусти своју територију да би се, преко две суседне земље, склонила на територију треће. Кроз мисли ми пролазе слике промрзлих војника који преко албанских планина газе по дубоком снегу и са последњим атомима снаге и са огромном вером у Бога корачају напред до албанског приморја, одакле би били превезени савезничким лађама на грчко острво Крф. Ту су многи оставили своје животе, а касније, стигавши на острво, од глади и плућних болести у првим данима по доласку такође је много војника преминуло. Они су сахрањени на острву Видо, али због великог броја преминулих војника, њихова тела су касније спуштена у море, у Плаву гробницу. Полажем цвеће испред Маузолеја који је подигнут на острву Видо по завршетку

рата, у коме су смештени посмртни остаци српских војника. Чitam имена и препознајем нека места из околине мога краја. Говорим себи да је овде васкрсла Србија. Усред маслинових шума, под благим медитеранским сунцем, схватам да је овде оживела српска вера, препорођена српска војска и обновљена српска држава. Стојим на месту одакле су Срби кренули у победу и славу, ка својим кућама, ка отаџбини. У пробоју Солунског фронта, српска војска је показала велико витештво, носећи у себи осећање испуњено свешћу о величини, вредности и спремности жртвовања за отаџбину. У одлучујућој борби јуришали су са својим савезницима толико брзо, храбро и неустрашиво да је и главна команда рекла: „Зауставите српске коњике, бржи су од француске коњице.“ О онима који су оставили своје животе сведочи гробље палих ратника, Зејтинлик у Солуну.

Зато се мојим прецима обраћам са великим поштовањем, јер њихова борба је јединствени путоказ данашњим генерацијама како треба живети и којим се вредностима морамо водити у животу. Учи нас како се воли свој народ, држава, језик и писмо, култура и традиција, све оно што је важно да развијемо националну свест и оформимо национални идентитет, уз снажан осећај поноса према сопственој националној припадности. Ја осећам да у мојим венама тече крв славног претка, коју не могу уништити туђи калемови. Хвала вам, српски јунаци, што данас живимо у слободарској ЗЕМЉИ.

Одавање почасти српским херојима и жртвама у Великом рату: Седам ученика - представника седам одељења трећег разреда рецитовали су „Плаву гробницу“ испред Маузолеја на острву Видо. У свечаној тишини, прожетој само мелодијом таласа и песмом „Тамо далеко“, ученици су положили венац и одали пошту нашим храбрим прецима. Говор је одржао и почасни амбасадор Србије на Крфу, Љубомир Сарамандић.

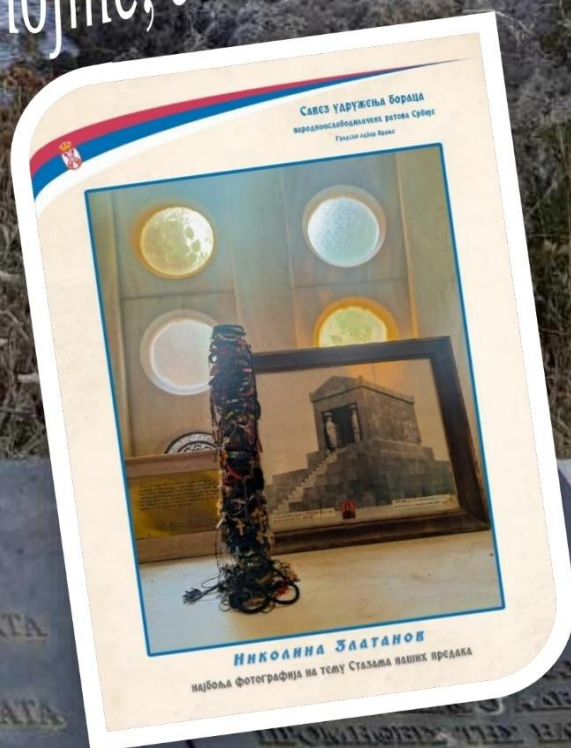

Потписивање Протокола о сарадњи Врањске гимназије са Крфским друштвом српско-грчког пријатељства – у Српској кући на Крфу.

*Јер проћи ће многа столећа, к'о пена
Што пролази морем и умре без знака,
И доћи ће нова и велика смена,
Да дом сјаја ствара на гомили рака.
(...)*

*Јер, тамо далеко, поприте се зари
Овом истом крвљу што овде почива:
Овде изнад оца покој господари,
Тамо изнад сина повесница бива...*

Стојте, галије царске!

Моја чаршија на малечку столичку седи, ал' у големо небо гледа

Историјско време овога града увире у вечност, у велико небо над нама, и оно живи – кроз речи Боре Станковића, у тактовима староградске музике, у звуку трубе која одзвања током врањских фестивала.

Врањанци су познати по својој гостопримљивости и топлини, али и по страсти према уметности и култури, о чему сведоче манифестације „Дани Боре Станковића“, „Борина недеља“, бројне књижевне и музичке вечери и други културни догађаји. Чак и данас, када се свет брзо мења и време убрзано пролази, Врање не губи везу са својим коренима, већ их носи као темеље за оно што ће тек постати. Врање је више од града – то је симбол снаге малих средина које теже нечему вишем, племенитијем. Као да и сама калдрма којом ходамо жели да нам каже: "Не заборави ко си, али никад не престани да сањаш."

Моја чаршија можда не блиста на великим мапама света, али она блиста у срцима својих људи и у ономе што из ње извире – у музици, књижевности, и духовности. Седи чврсто на својој малој столици, али са поносом гледа у велико небо над собом.

Марко Стоилковић III⁷

Моја чаршија, иако мала, увек је била свет за себе. У њој свака улица има своју причу, сваки кутак - своје успомене, а свака кућа део је историје. У њеној свакодневици крије се посебна чаролија - она извире из осећања заједништва, јер се у чаршији сви познају и увек се могу ослонити на комшију, али и из трагова прошлих времена. Међутим, не живи наша чаршија само у прошлости. Иако мала, она је увек спремна да иде напред и да се прилагођава, али да никад не заборави своје корене. На крају дана чаршија је и даље врло жива, и постепено се стишава, до дубоко у ноћ, када све постаје мирно. Она се тада мала и неприметна, протеже ка небу, ка свету који је много већи од ње саме. Она увек има поглед ка бесконачности, ка свемиру који превазилази границе места и времена.

Моја чаршија је место где прошлост и садашњост дишу заједно, док јој се снови пресијавају на небу. Она је доказ да величина не лежи у простору, већ у људима.

Матеја Јанковић III⁷

У есеју „Разговор са Гојом“ Иво Андрић је записао како су мале средине позорнице за чуда и велике ствари. Многи песници, уметници и научници долазе управо из мањих и мирнијих места. У мањим градовима деца богате маште и људи широког духа добијају инспирацију у тишини, у природи, у узвишеној народној мудрости. Један такав град је и наше дивно Врање.

Романтични градић на југу Србије, између прелепих зелених брда и реке Јужне Мораве, има дугу историју, богато наслеђе, славну културу и уметност. Уметничко дело нашег Боре Станковића познато је и цењено широм света. Његове приповетке и романи живописно дочаравају дуг старе чаршије, као и осећање туге и

сете, које извире из недостижности *големог неба*. Врање је познато и по музици – Станиши Стошићу, староградским песмама, али и по "врањском колу".

Ово мало Врање има душу која надахњује људе да стварају и иду у далеки свет. Куд год да пођу, у вечној чежњи за *големим небом*, Врањанци ће у срцу увек носити своју културу, распевану и разиграну "врањску душу", али и сету блиску Миткетовом "жалу за младост".

Фотографија: screenshot са YouTube (канал RTS Muzička produkcija)

Ивона Жиловић III₆

Загледани у вечност, висине и *големо небо*, озвездани смо и славом својих предака. Представљамо вам **песму гимназијалке** која је добила **похвалу** на литерарном конкурс поводом **Дана Града Врања**. Њена менторка је проф. Милена Декић.

Мој град не заборавља своје славне претке

Иза горе месец тоне,
на југу сунце развезало зрак.
С историјом вечно нека клоне,
бели месец и крвави мрак.
Међаве времена прохујаше од тад,
прекрише војничких чизама траг.
Ведро небо цепају олује,
сваким громом клетва одјекује:
Замутиће се бистре воде
за зрно јунаштва у заборав што оде.
И наслагане кости, крвљу залепљене,
стуб су слободе позлаћене,
од темеља до бескраја остаће запамћене.
На ливади просут вез златног цвећа,
предака наших то су деца.
Нечиста се крв низ долину слила,
Мораву јужну и земљу напојила,
одојчад је своју гладну подигла.
Моја кућо, чији си дом?
Руко моја, туђ' ли си роб?
Клањам се теби, славни роде,
што нисам просјак своје слободе.

Јована Стоиљковић II₂

БОЖАНСКО, ЉУДСКО И ПРЕЛАЗНО: КО СУ БОЖЈИ ЉУДИ БОРЕ СТАНКОВИЋА?

Период Бориног одрастања у Врању обележен је врло важним историјским догађајем који је у живот наше мале средине донео велике промене. Ради се о Берлинском конгресу 1878. године. Стара Србија је тада проширена, добивши још четири округа, међу којима је и врањски. Почиње постепена европеизација наших крајева, а Бора Станковић није био симпатизер таквог друштвено-културног прелаза. Појам прелаз је кључан за разумевање Бориног књижевног рада. Живео је у време поменутог историјског прелаза, прешао је из једне средине у другу да се школује, његово је стваралаштво прелаз ка модернизму и његови су ликови обележени феноменом прелаза на различите начине. Једна необична Станковићева збирка прича носи назив *Божји људи* и чини се да она више од ма ког другог његовог дела поетизује прелазност. Овом приликом одабрала сам да читаоцима *Гимназијалца* прикажем ту занимљиву књигу, са надом да ћу вас заинтересовати да је прочитате.

Главни јунаци збирке су божјаци: просјаци, богаљи и суманути. Они се налазе на маргини друштва, како због локација на којима живе (Шапраначко гробље и врањска околна брда), тако и немогућношћу да активно и равноправно учествују у друштвеној свакодневици. Уз то, уобличени су као некаква бића која постоје на граници света живих и света мртвих. У уводној причи „Задушница” време и простор појављивања божјака дочаравају се као сабласни, гранични, премда се Задушнице одвијају на гробљу, и према веровању су то дани када се бришу границе међу световима. Божји људи су представљени као спона ка свету мртвих – жене их обилно дарују и хране јер их виде као супститут за преминуле.

Највећи број прича носи наслов према лику који ће у њој бити приказан, што нам указује да ће у фокусу бити судбине и тежње појединаца, које су последица припадања маргинализованом колективу божјака. По чему су то ови људи божји? Можда јер једино још Бог брине о њима; можда то што су у својој неискварености и базичној људскости најближи божанској чистоти.

Простор чије нам капије отвара ова збирка је гробље. Мотив гробља је врло чест мотив у модернизму (сетите се Дисове песме „Нирвана” или Кронике паланачког гробља Исидоре Секулић). Али на какве нас приче и ликове иначе асоцира гробље? Је ли остало ишта од атмосфере страве и фантастике овде? Да погледамо како се описује гробље: „А гробље није далеко. Оно је одмах ту, до вароши. Велико је и пространо гробље! И, што ближе гробљу, његовим зидовима, тим јаче из њега мирис тамјана, плач. (...) Читава гора од гробова. Нарочито око цркве, једно до другог, па и преко другог – као да желе да пробију зидове и уђу у саму цркву”. Необично је то што се из овог описа може наслутити да поред уобичајене хијерархије у друштву, она постоји и међу гробовима, као да је гробље некакав свет за себе, заједно са божјацима који на њему обитавају. Сада, да се упознамо ближе са једним упечатљивим ликом.

БИЉАРИЦА. Биљарица и Таја су ликови приказани изузетно гротескно – у свом изгледу и у свом понашању. Приказани су као бизарни, смешни, неугледни и страшни. Биљарица живи на руинама локалитета Марково кале. Дакле, сасвим изоловано и отуђено од варошког живота. Није случајно што је Бора њу позиционирао на висини у односу на варошане – јер она живи да оствари жељу која је узвишена, неповезана са баналношћу свакодневне материјалне стварности. Она трага за магичном биљком расковником, која проналазачу отвара сва врата на свету. Како казује приповедач, тај расковник јој је и дошао главе. Колектив догађаје у људском животу рационализује, провлачећи их кроз принцип преступа и казне за преступ: Биљарица је желела нешто што ниједном човеку није омогућено, не само онима из њеног staleжа. Зато окрнчање њеног живота међу корњачама и камењем колективна (народна) свест види као казну за преступ. На овом месту волела бих да дубље проникнемо у свет прозе Боре Станковића уз помоћ једне чувене слике. Своју слику Тузачи камена, натуралиста Гистав Курбе објашњавао је следећим речима: „У том позиву почиње се као овај дечак, а завршава се као овај старац”. У овим се речима оглашава фаталистичка визија слична Станковићевој, доводива у везу са божјацима, јер чине најнижи социјални staleж, и јер су приказани беспштедно натуралистички, као марионете земаљског и надземаљског поретка. О томе савршено сведоче судбине Биљарице и Назе. Борино посезање за фолклорним елементима засигурно је у вези са препознавањем поклапања личног доживљаја фаталитета живљења са народним поимањем, одлично предоченим и у речима које „тета” упућује Стани у „Увелој ружи”: „Не плачи, ћерко, тако писано!”.

У Станковићевој визији не само божјацима, већ људима начелно, једино још некакав бог може помоћи, што се сугерише насловом и што би се могло протумачити и као цинизам. Божји људи могли би бити сви, и варошани и божјаци и читаоци. Ипак, није читав свет Божјих људи под велом црнине. Људи могу међусобно помоћи једни другима, што варошани и божјаци и чине кроз читаву збирку. Ово дело може се читати као гласан апел за људскошћу, каква је постојала у старим данима, или каква постоји бар у сећањима на старе дане.

Бојана Петров, некадашња уредница Гимназијалца

Нови лист сценских уметности

наше богате гимназијске књиге – сценско одељење

Чувена Врањска гимназија одувек је подстицала и неговала свестрана интересовања и креативно изражавање својих ђака кроз наставне и ваннаставне активности. Талентовани, вредни, разиграни у свом уметничком свету, гимназијалци не престају да доприносе културном животу школе и радо се одазивају и придружују бројним културним манифестацијама у граду. Због ученика који чувају нашу културну баштину, као и због нових генерација које се интересују за различите врсте и форме уметничког израза, јавни наступ, медије, интернет и креативну индустрију, ове школске године отворен је нови смер - за ученике са посебним способностима за сценску и аудио-визуелну уметност.

Наставни програм новог смера близак је програму друштвено-језичког смера, само што је обogaћен новим предметима – сценском и аудио-визуелном уметношћу и нема изборних предмета. Ученици новог сценског одељења имају прилику да стекну широко гимназијско образовање - како из друштвених тако и из природних наука, с акцентом на уметнички програм и креативне садржаје. Из године у годину повећаваће им се часови практичне наставе из уметничких предмета. На тим часовима – вежбама подељени су у две мање групе, где свако добија посебну пажњу и прилику за креативно учење и изражавање.

„Уметнички предмети – **сценске уметности**, које предаје проф. Нела Димитријевић и **аудио-визуелне уметности**, које предаје проф. Александар Ђорђевић омиљени су часови ученика новог смера. Програм смера омогућава ученицима да се током школовања пронађу, снађу и увиде најбољу професионалну оријентацију за себе, да се одреде за факултет, односно каријеру по жељи, не ограничавајући их у том избору. Након завршене Гимназије, можда многи неће наставити сценским путем и уметничким стазама ка будућности, али ће сигурно ка њој кренути са више самопоуздања, самосвести и креативности, као и са најлепшим успоменама на гимназијске дане.“, истиче одељењски старешина Ана Стоилковић.

Почетком школске године разговарали смо са Алексијом, а касније и са Петром, ученицама сценског одељења, о утисцима и очекивањима у вези са новим смером:

Зашто си уписала овај смер и која су твоја очекивања?

Петра: Уписала сам овај смер јер су ме одмалена интересовали новинарство и филм, као и друге аудио-визуелне уметности. Очекујем да ћу овде стећи нова знања која ћу касније моћи да применим на факултету.

Алексија: Уписала сам смер - сценске и аудио-визуелне уметности јер ме је одувек привлачио свет креативног изражавања кроз музику, визуелну уметност и перформанс. Овај смер ми омогућава да спојим своје интересовање за уметност и технику и истражим како можемо испричати приче и пренети емоције кроз различите медије.

Шта ти се највише допада? Како ти се чини настава до сада?

Петра: Највише ми се свиђа то што усвајамо исто знање као и ученици других смерова Гимназије, али имамо и посебну, јединствену димензију. Посебно ми се допада настава, јер већину знања стичемо кроз практичан рад и на забаван начин.

Алексија: Највише ми се допада то што имамо и теорију и праксу, односно прилику да одмах применимо оно што научимо. Можемо да се изразимо на разне начине, кроз сценске вежбе и задатке или аудио-визуелне радове, што ме подстиче да стално истражујем и усавршавам своје вештине.

Која су твоја очекивања?

Петра: Моја очекивања од новог смера су била прилично велика. Радом на телевизији, сталним часовима праксе на сценској уметности, али и незанемаривањем осталих предмета, мало је рећи да су она испуњена.

Алексија: Очекујем да проширим своја знања и вештине у продукцији, режији и у вези са самом сценом. Желим да стекнем искуство кроз праксу и сарадњу са креативним људима, као и да развијем своју способност да користим аудио-визуелне технике како бих пренела сопствене идеје и визије. Надам се да ћу имати прилику да учествујем у разним пројектима и на овом путу открити нове аспекте уметности и себе.

Какви су твоји први утисци у новој школи, овом одељењу?

Петра: У почетку сам се плашила да се нећемо добро слагати због различитих карактера и интересовања, али смо се на крају одлично уклопили.

Алексија: Моји први утисци у новој школи су веома позитивни. Одељење је пуно креативних и инспиративних људи који деле слична интересовања, што ствара одличну атмосферу за учење и сарадњу. Професори су стручни и мотивишу нас да истражујемо и размишљамо изван оквира. Већ се осећам као део једне заједнице која је посвећена уметности, и радујем се свему што следи у наредном периоду.

Како ти се чини настава до сада?

Петра: Настава је одлична. Добро је прилагођена нашем смеру, фокусира се на предмете специфичне за наше одељење док нам и даље даје знање из општих предмета.

Алексија: Настава до сада је веома занимљива и интерактивна. Професори нас подстичу да размишљамо критички и креативно, а атмосфера на часовима је подстицајна и инспиративна. Допада ми се што имамо слободу да истражујемо различите аспекте уметности и што је фокус на личном развоју и експериментисању. Професори нас подстичу да радимо у малим групама што чини учење динамичнијим и интерактивнијим.

Које је прво уметничко дело које си заволела?

Петра: Иако се не сећам првог уметничког дела које сам заволела, знам да сам од малена била заинтересована за књижевност, а касније и филм.

Алексија: Прво уметничко дело које сам заволела је статуа Аристотела у Солуну. Открила сам је када сам имала четири године, захваљујући родитељима који су ми показали њену лепоту и значај. И данас је и даље посећујемо, и свако време проведено поред ње подстиче ме да разматрам дубоке идеје које је Аристотел оставио. Његове идеје о етици и логици су нешто што ме дубоко инспирише и често примењујем у свакодневном животу. За мене, она није само уметничко дело, већ и инспирација да трагам за мудрошћу у свом животу.

Припремили ученици I₁ са разредном Аном

Гимназијалац **Вукашин Војводић** (IV₇) и његова разредна и професорка математике **Татјана Станојковић** добитници су награде „Свети Сава“ – као најбољи ученик и најбоља наставница предметне наставе у категорији средњих школа у Врању. Тим поводом, замолили смо их за разговор, за нашу рубрику *Математика је дивна*.

Вукашин: *Ово је награда које ме додатно мотивише да постижем још веће успехе.*

Како коментаришеш градску награду „Св. Сава“?

Велика ми је част што сам добио ову награду. То је признање које ми много значи, јер представља резултат мог труда, рада и посвећености. Ово ме додатно мотивише да наставим да се усавршавам и постижем још веће успехе.

Откад учествујеш на такмичењима и који су твоји највећи успеси?

На такмичењима учествујем још од првог разреда основне школе. Моји највећи успеси јесу из математике, јер сам у тој области освајао највише награда на свим нивоима. У претходној школској години, на такмичењу талентованих ученика освојио сам прво место, на Републичком такмичењу „Мислиша“ - треће место и на Републичком такмичењу из математике - похвалу. Свакако, осим награда, највредније што сам стекао јесу искуство, нова знања и пријатељства.

Како све постижеш - како усклађујеш све своје обавезе?

Није увек лако, али уз добру организацију и подршку породице, наставника и пријатеља, успевам да нађем равнотежу. Трудим се да поставим приоритете, правим планове и користим време на најбољи могући начин. Такође, важно ми је да имам и тренутке одмора, јер само тако могу да будем продуктиван.

Шта још волиш да радиш у слободно време?

Слободно време волим да проводим са другарима, да излазимо, играмо игрице, кошарку и др. То ми помаже да се опустим и обновим енергију за нове изазове.

По чему ћеш памтити своје школовање у Гимназији и шта ће ти остати у најлепшој успомени?

Гимназијске дане памтићу по пријатељима и дружењу, као и по свим излетима и екскурзијама на којима смо били. Сигуран сам да ће ми ове четири године остати у сећању као један од најважнијих периода у животу.

Проф. Татјана: *Тајна успеха је у нашем заједничком циљу – што потпуније знање!*

Како коментаришете Вукашинову и своју награду?

Награда је дошла као резултат континуираног рада, труда, интересовања за науку, искуства стеченог дугогодишњим учешћем на такмичењима.

Која је тајна успеха - у менторском раду?

У препознавању потенцијала ученика, подстицању њиховог интересовања и што редовнијег рада, у доброј сарадњи, у складу са заједничким циљем - а то је што потпуније знање.

Како мотивише ученике?

Ученике мотивише редовно праћење и похваљивање њиховог рада, као и истицање у такмичарској атмосфери. Такмичаре мотивишу и одређене привилегије, нпр. кад их освојена републичка награда ослобађа пријемног испита за жељени факултет.

Да ли можете да посаветујете ученике којима не иде математика - како је савладати?

Математика треба да се вежба сваког дана. Уз труд, упорност, стрпљење и редовност, са вером да ништа није немогуће – ученици могу да савладају сваки предмет, па и математику.

По чему ћете памтити своје одељење IV₇?

Свака генерација остави свој печат. Одељење се истакло посебном зрелошћу, изузетним такмичарском духом, свестраношћу, успесима у многим областима. Памтићу их и по дружењу, одличној комуникацији коју имамо и пријатној атмосфери на часовима.

„Математика, кад је човек добро схвати, садржи не само истину, већ и највећу лепоту!“, Б. Расел

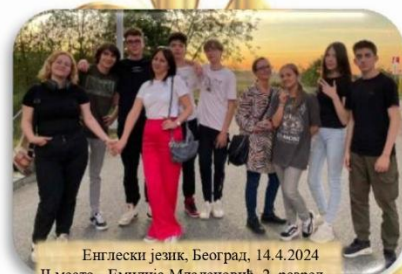
Успех врањских гимназијалаца на републичким такмичењима у школској 2023/2024.

Српски језик и језичка култура, Трст, 26.5.2024.
II место - Теодора Ђорђевић, први разред (проф. Драган Петровић)
III место - Данило Стаменковић, први разред (проф. Милена Декић)

Књижевна олимпијада, Сремски Карловци, 21.4.2024.
II место - Стефана Михајловић, 2. разред (проф. Јелена Цветковић)
III место - Јана Николић, 1. разред (проф. Драган Петровић)
III место - Теодора Илић, 4. разред (проф. Ана Стојиљковић)

Енглески језик, Београд, 14.4.2024
II место - Емилија Младеновић, 2. разред
III место - Ђорђе Тасић, 2. разред
III место - Јован Младеновић, 2. разред (проф. Гордана Цветковић)

Математика - Мислиша, Београд 12.5.2024.
III место - Вукашин Војводић, 3. разред (проф. Татјана Станојковић)

Програмирање - А категорија:
III место - Јован Велинов, 3. разред (проф. Јасмина Младеновић)

Физика, Београд, 6.4.2024.
I место - Никола Радуловић, 3. разред (проф. Славица Цветковић)
II место - Богдан Миленковић, 4. разред (проф. Иванка Станковић)

Историја, Пирот, 12.5.2024:
II место - Младен Тасић, 3. разред (проф. Јасмина Јањић)

Национална географска олимпијада, Копаник:
II место - Хелена Васић
II место - Богдан Миленковић (проф. Весна Богдановић)

Биологија, Нови Сад, 19.5.2024,
III место - Филип Ђорђевић, 4. разред, проф. Станислава Митић

Психологија, Филозофски факултет у Нишу:
I место - Софија Савов, 2. разред
III место - Магдалена Илић 2. разред, ментор Светлана Величковић Момчиловић

Математика, Нови Пазар, похвале освојили:
Данило Стаменковић, 1. разред, Лазар Станојевић, 2. разред, Никола Радуловић, 3. разред, Вукашин Војводић, 3. разред.

Хемија, Нови Пазар, 18.5.2024.

На Републичком такмичењу талената ученика средњих школа, одржаног 26. маја у Чачку, ученици Врањске гимназије освојили су чак 16 награда из различитих области.

Стрељаштво, Олимпијске спортске игре у Новом Саду:
Златна медаља у екипној категорији – ученик 2. разреда Вељко Стојиљковић и матуранти Јован Цветковић и Лука Стојановић (проф. Марјан Станојковић)

О успеху Драмске секције, као и у певању традиционалне песме и о литерарним успесима – на следећим страницама:

Уметник не може да не успе - успех је бити уметник (Ч.Х.Кули)

У богатој збирци награда које су врањски гимназијалци освојили на републичким такмичењима у 2023/2024 – из скоро свих школских предмета, учили смо пресијавање и оних уметничких медаља, блистање драмских и музичких успеха.

Три прва места за певање традиционалне песме

На Републичком такмичењу у певању традиционалне песме, одржаном 19.5.2024 у Београду, гимназијалци су освојили чак три прва места у категоријама соло и групног певања:

1. Уч. Николина Јаћимовић - соло певање;
2. Милица Данев, Емилија Арсић, Маријана Стошић, Анастасија Васиљевић и Страхиња Пешић – групно певање;
3. Браца Митровић, Чедомир Цветковић, Огњен Пауновић и Богдан Трајковић – групно певање.

„Награде су подстицај свим ученицима да истражују и изражавају своја интересовања и таленте, и подсетник да сваки труд доноси резултат и да сваки свој дар и потенцијал доживе као обећање среће и успеха, до кога се долази посвећеним радом“, истиче професорка музичке културе **Весна Анђелковић**, ментор награђеним ученицима.

"Без музике живот би био грешка", писао је филозоф Ниче, док ми истичемо да без уметничких предмета, гласова наших солиста и хора, без гимназијске песме, не би било ни правог гимназијског живота ни стремљења вечним вредностима.

Најбољи сценски покрет и говор и најбоља представа у целини: Судије

Школска секција за коју већ годинама влада највеће интересовање у школи и која се истиче изузетно посвећеним радом, редовним учешћем и наградама на Позоришним сусретима у Крагујевцу, као и на другим такмичењима и фестивалима, али и хуманитарним ангажовањем – јесте Драмска секција Врањске гимназије. Њен ментор је проф.српског језика и књижевности **Нела Димитријевић**.

Драмска секција је најсјајнији успех постигла је представом „Судије“, на 26. Позоришним сусретима у Крагујевцу, у априлу 2024. Тада су наши ученици својом појавом и говором на сцени надмашили све друге учеснике и освојили чак три награде: **за најбољи сценски покрет, за најбољи сценски говор и за најбољу представу у целини!** Ученице Емилија Арсић и Милица Данев написале су сценарио представе, који се заснива на темама и мотивима приповедака Радоја Домановића „Вођа“ и „Данга“. Прича о моралним искушењима и односу власти и народа уоквирена је и поентирана мотивима из Књиге о судијама у **Библији**, тако да добија универзални смисао.

Радоје Домановић, некадашњи професор Врањске гимназије и оснивач њене прве драмске секције био је инспирисан највећим песником српске културе и најбољом традицијом свог народа – прва представа коју је режирао и поставио са ученицима Врањске гимназије била је „Горски вијенац“. Нове генерације ученика настављају у духу својих великих и прослављених претходника – да оживљавају дела највећих писаца на сцени, не заборављајући на вечну борбу добра и зла у позадини, усред које „прича увек треба да буде вођена идеалима љубави и човечности“.

Представа „Судије“ је такође остварила запажен успех на 43. Међуокружној смотри аматерских позоришта у Лебану. Освојили су награду за најбољу колективну игру, специјално признање за сценарио и режију представе, а уч. Луна Митровић, која је играла у две представе на фестивалу, проглашена је за најбољу младу глумицу.

Успех литарарне секције у драмском стваралаштву

На конкурс XIV београдске гимназије „Уметници у част“, посвећеном животу и делу Бранислава Нушића, поводом 160 година од пишчевог рођења, међу 130 пристиглих радова истакли су се и драмски текстови наших гимназијалки: Кристина Вучковић II1 је освојила треће место, а Јована Стошљковић II2 је добила похвалу. Ученице су са ментором, проф. Миленом Декић присуствовале додели у СО Врачар, где им је чувена глумица Тања Бошковић урчила награде.

Теодора Додић IV5

being
Creative
is not a
hobby
it is a
way of
LIFE

Тражим реч

Тражим реч
за све погажене гробове,
за ланце и окове
којима сте нас везали,
за казне од којих сте бежали,
за све срушене кровове и домове,
што су стајали чврсто,
тражим реч за потонуле бродове
и за све оно што некада било је
српско.

Тражим реч и правду
за сва обећања која испунили нисте,
а требали сте.
Тражим реч
за сва одсечена крила,
за отказане летове,
за оно што ова земља никада није
била,
тражим реч за њено тло
и њене увеле цветове.

Тражим реч
и устајем
против ваших малих и великих
лажи,
против грубих руку
чији ми додир не дозвољава да
дишем,
против лица што не знају за стид и
бруку
и бране ми да пишем.

Тражим реч
да све оно неизговорено
по први пут изговорим данас,
за све оно што доноси сутра,
за све што било је јуче,
за доживотне ожиљке,

повреде, ударце и туче,
за вечне ноћи и никада осванула
јутра.

За оне чију су кожу одрали
да им не би било хладно,
за оно одбачено,
гладно,
гадно,
што се не усуђују да погледају,
оно, чије су очи ископали,
па је сада слепо и јадно.

За њу,
чија је украдена слобода,
чије су ноге одсечене,
али она и даље, јуначки хода.

За проливену крв,
којом сте се сладили и појили
док је на улицама жеђ за правдом
владала,
своје сте зидове њом фарбали и
бојили,
док туђа су деца страдала.
За све оно, што није било ваше,
па није било вредно ћутања и
тишине,
за оно што сте одузели наше,
и чиме нас поздрављате са висине.

Моја је реч.
Ја знам да на њу имам право,
а ипак је тражим од вас.
Већ сте сломили багрење,
па бисте да ми сечете корење
и одузмете мој мир,
мој спас.

Меланија Станковић IV₁

Песма је прочитана на протесту матураната Врањске гимназије, испред школе, 29.1.2024.

Речи Ива Андрића о Бори Станковићу

„Не желим да упоређујем себе с Бором, то је наш највећи и најоригиналнији писац којег сам више пута читао и студирао. 'Газда Младена' и 'Нечисту крв', мислим, неколико пута једно дело за другим, али између нас има пуно сличности, и у животу и у литератури. Добро сам познавао Бору Станковића и лично: мислим да сам вам већ раније о томе једном-двапут казивао. Нас двојица смо се виђали врло често од 1919. године наовамо. Нешто сам из литературе знао о њему још при првом сусрету, а много више ми је првог дана познанства сам причао о себи. За мене је то од првих речи било више него занимљиво. Рећи ћу вам само неке сличности, онако без реда, како се сећам из наших многобројних разговора. Био је сиромашно дете. Син малог занатлије. И његов отац је, изгледа, рано банкротирао због промене власти - код њега турске, код мене аустроугарске. Морао је да се прихвати сасвим других послова, да ради у фабрици дувана и на земљи. И њему је умро отац, вероватно од исте болести - сушице. И њега су рођаци гајили и школовали - њега баба по оцу, мене тетка по мајци. И он је кадио очи на туђим књигама - он на књигама својих професора Симића и Продановића, ја на књигама својих суседа аустроугарских официра у Вишеграду и по изложима књижара у Сарајеву. И он из немаштине умало да није отишао на занат и прекинуо школовање. И он је обожавао мајку, пошто му је отац умро у тридесет петој, а мајка у тридесетој години, а мајком је сматрао своју бабу Злату, која му је била помајка. Места у којима смо провели своја детињства и добар део младости била су некад на граници, једно Турске, друго Аустроугарске. И очеви су нам, кад су оставили занат - његов кондурџијски, мој млинарски - правио је воденице за млевење кафе - потражили и добили ухлебљење као послужитељи - фамулузи тамо где смо ми, њихова деца, тражили и налазили знање и науку - у школи. И он је у свему овоме оставио много трага у своме стваралашту - он у својим причама, ја у својим првим песмама. И у погледу студија ми смо имали сличности: желео је да студира књижевност, а свршио је права економско-административни одсек; ја сам студирао књижевност, а отишао у дипломате. Па и у погледу чиновничке каријере имали смо извесне сличности. И он је био у Министарству вера и Министарству спољних послова и био отпуштен из службе као ја једном. И њега су врло рано прихватили и публика и критичари као нешто ново, дотле невиђено, необично.“

„И као писци, у погледу мотива и типова и стила, имали смо доста сличности; он то у целости није приметио, јер сам ја своја најважнија дела написао после његове смрти; али је често говорио о Вишеграду као да помиње своје Врање. Ми смо, по моме мишљењу, слични особито и по томе, да парафразирам неке наше заједничке тумаче и критичаре, што смо обојица регионалном мотиву дали свељудску боју и психологију.“

А пре 56 година (1969), Иво Андрић је био у посети Врању. Био је гост треће по реду „Борине недеље“. Обишао је споменик Боре Станковића, као и Борину родну кућу и Народни музеј. Био је и на Пржару, одакле је дуго и замишљено посматрао панораму нашег града. Посетио је и нашу Гимназију и разговарао са ђацима и професорима.

Текст припремиле уреднице

Иво Андрић са професорима Врањске гимназије

Дантеди

Неговање уметности, традиције и културе, учење наука и страних језика, дружење и ширење видика – смисао су постојања наше Гимназије. Током 2024. године закорачили смо путем италијанске културе и мелодиозности једног од најлепших језика на свету. Viva l'Italia! Viva la nostra scuola!

Врањска гимназија отпочела је сарадњу с Удружењем „Данте Алигијери“ у Врању, у фебруару 2024, када је десеторо гимназијалаца добило стипендију за похађање тромесечног курса италијанског језика. Сарадња је озваничена потписивањем Протокола, на Дан Дантеа Алигијерија, 25. марта, са циљем промовисања италијанског језика и културе у нашој школи. Том приликом, група ученика извела је кратку представу под називом *Ако пратиш своју звезду*, у којој су у кратким цртама приказали живот и стваралаштво највећег италијанског песника и *оца италијанског језика* - како је кроз пакао (патњу, несреће, губитке) борећи се са својом грешном природом, пратио своју звезду, узвишени глас разума и љубави, и глас маште и уметничке инспирације, да би дошао до раја - мира и спасења душе. У првом чину дат је осврт на Дантеово рођење, учење, заљубљивање, идеализацију Беатриче и настанак збирке песама „Нови живот“, док је други чин посвећен друштвено-политичком животу, патњи због прогонства...али и коначном доласку у *славно пристаниште*.

У представи су учествовали ученици: Лука Стајић, Емилија Арсић, Нина Тасић, Ема Јаћимовић, Николина Златанов, с клавирском пратњом Јулије Јованчев и техничком подршком Милице Данев. Након представе приказан је и италијански филм „Данте“ из 2022. године.

Дан Дантеа Алигијерија: Пре три године широм света обележено је 700 година од песникове смрти, па је тим поводом италијанска влада одлучила да се 25. март прославља као Дантеди, дан посвећен Дантеу.

Изложба „Милена стил“ у Врањској гимназији

Изложба репродукција модних цртежа **Милене Павловић Барили**, под називом „Милена стил“ отворена је 10.10.2024, у Свечаној сали Врањске гимназије. Организација изложбе која представља велику привилегију за нашу школу један је од плодова изузетне сарадње наше школе и Удружења „Данте Алигијери“ у Врању.

Српска сликарка Милена Павловић (1909-1945) рођена је у Пожаревцу, а живела је и стварала у великим модним центрима – у Паризу, Риму, Лондону и Њујорку. Поред сликарства, бавила се и костимографијом, али и писањем поезије. Ученици Нина Тасић и Лука Стајић били су у улози водитеља. Нина Тасић је и рецитовала једну од песама Милене Павловић. О животу и стваралаштву истакнуте уметнице говорио је проф. ликовне културе Александар Ђорђевић, а затим је говор одржала и директорка Гимназије Сузана Мишић Станковић. Председник овог Удружења, господин Гаetano Паулило, том приликом је уручио сертификате првим полазницима који су завршили почетни курс италијанског језика, а затим је и званично отворио изложбу.

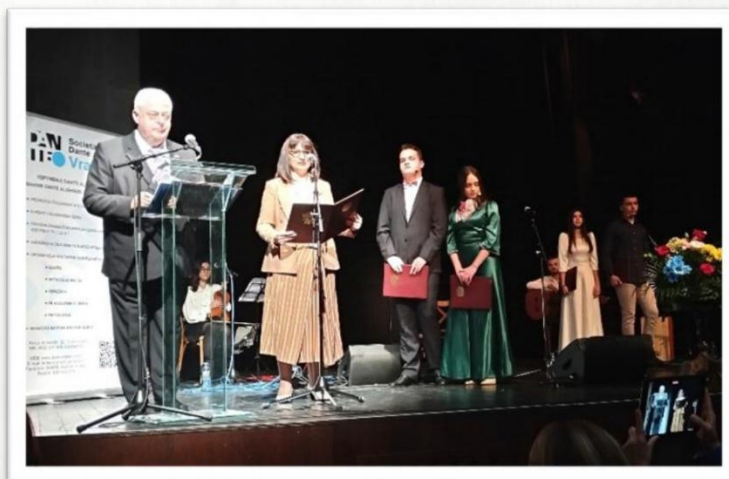

Братимљење са Гимназијом из Алтамуре

У Недељи италијанског језика у свету (14-20.октобра 2024), Гимназија „Бора Станковић“ и Удружење „Данте Алигијери“ у Врању приредили су свечану церемонију братимљења **Врањске гимназије и Гимназије „Federico II“ у Алтамури**, града у округу Бари, у јужној Италији, затим и једночасовни концерт италијанског музичког ансамбла „Мореска Нова“ – из истог краја Италије, у Великој сали Позоришта „Бора Станковић“ у Врању.

Након кратког поетског увода који су припремили ученици наше Гимназије, директор Удружења „Данте Алигијери“ – Гаetano Паулило и директорка Гимназије „Бора Станковић“ одржали су говор о изузетном значају сарадње, стварања нових пријатеља и отварања нових путева за учење и стицање драгоценог животног искуства. Прочитан је и телеграм – честитка коју је упутила Амбасада Италије. Церемонији су присуствовале и две професорке из Алтамуре, Анунциата Приоре и Елизабета Фалагарио.

Уводни програм припремили су ученици Лука Стајић, Нина Тасић, Тадија Љубисављевић, Лана Милановић, који су рецитовали стихове на италијанском и на српском језику, у пратњи виолине Анђелије Дисаић и гитаре Страхиње Пешића.

Између осталог, истакли су: *Радујемо се стварању нашег новог моста – новом приближавању културним вредностима земље која има велику историју, раскошну уметност, богату традицију. И Италијани и Срби одликују се и посебним темпераментом, дубоком осећајношћу и смислом за лепоту, а посебно ми на југу, привржени традиционалним вредностима, лепоти која прераста у вечност, у животну истину. И попут нашег Боре Станковића понављамо: **Старо, старо ми дајте! Оно што мирише на сух босиљак и што сада тако слатко пада. Пада и греје, греје срце...***

Када спознате лет, ходаћете земљом гледајући у небо, јер сте били тамо и тамо ћете желети да се вратите, рекао је славни Леонардо да Винчи. А наше учење се никада не завршава и у лавиринту животних стаза помаже нам да пронађемо прави пут.

Јер право знање, које тежи вечним истинама, лепа уметност, инспирисана вечном љубављу и лепе речи, које су одраз лепих карактера, попут анђеоског лука - повезују људе.

А поред богатог наслеђа, две земље и две школе повезују и јужњачка гостољубивост, искрена великодушност и топли пријатељски дух. **Noi non potemo avere perfetta vita senza amici**, дакле - **Ми не можемо имати савршен живот без пријатеља.**

Следећег дана, представници врањске и италијанске гимназије и Удружења „Данте Алигијери“ отпутовали су у Београд, где су присуствовали Гала свечаности, коју је приредила Амбасада Италије, у част Недеље италијанског језика у свету.

Матуранткиња у Италији: поезија једног путовања

Италију сам одувек замишљала као поетски рад пун светлости и музике, али и сенке и тишине прохујалих векова. Путовање је започело током ране зоре – слике света, пејзажи мењали су се у прозорима аутобуса. Поља и планине нестајали су у даљини док смо се приближавали пределима где се укрштају стварност и сан.

Венеција, први град на нашем путу, дочекала нас је као загонетна љубавница, скривена у својој мрежи канала и мостова. Због сланог мириса мора у ваздуху и шума воде која је тихо запљускивала гондоле имали смо утисак да смо крочили у неко друго време. Пред нашим очима ширио се Пјерг Светог Марка. Својом грандиозношћу као да пркоси води која га окружује. Док смо шетали уским улицама, осећала сам се као у лавиринту старих прича, тајни, скривених шапата из дубине прошлости. Осетила сам како се све душе које су некада корачале истим тим камењем преплићу и повезују кроз укрштај времена сна и реалности, садашњости и вечности.

Следећа је била Верона, град Ромео и Јулије, који су симбол љубави и трагедије. То је град који у вечности шапуће причу о страсти, тузи и љубави која надилази време. Док сам стајала међу туристима у Јулијиној кући, осетила сам да је тај тренутак само мој – као да сам накратко дотагла векове туге и жудње, уткане у камење старог дворишта. У улицама града скоро да сам могла да осетим присуство Шекспировог духа, тихог посматрача људских судбина.

Пут нас је даље водио ка Падови, универзитетском граду, оази знања и мудрости. Атмосфера је била другачија, интелектуална, готово опипљиво озбиљна. Црква светог Антона изгледала је као храм тихе контемплације, са својим монументалним торњевима (дошло ми је да се замонашим тамо). У Падови сам осетила смиреност, готово спокој, као да је сам град желео да нам пренесе мудрост векова науке, филозофије и религије. Било је

то место где су мисли, идеје и молитве одзвањале заједно попут звона цркве, у савршеном складу.

Наша последња станица била је Болоња, град где су храна, уметност и архитектура повезани у савршеној хармонији. Њене црвене цигле и надсвођени пролази уоквирују приче о студентском животу, о бескрајним расправама у старим универзитетским зградама, о вечерњим шетњама испод уличних светиљки које су некада обасјавале пролазнике златним сјајем. Град је одисао животом, ужурбаношћу, али и дубоким миром. Док сам посматрала тргове преплављене људима и псима, осетила сам да сваки камен Болоње носи печат историје, али и свакодневног, пролазног живота.

Ова екскурзија није била само путовање кроз Италију, већ кроз слојеве времена и простора, у којима је сваки град свет за себе, са својим мирисима, бојама и мелодијама. Венеција ме је подсетила на пролазност живота, Падова – на вечну тежњу за знањем, а Болоња – на лепоту свакодневице.

На крају нашег пута, док сам се враћала кући, осећала сам раскош свих искустава, да са собом заувек носим делиће доживљених градова. Живот и дани пролазе, али слике Италије остају као драгоцен и неизбрисив траг у сећању.

Теодора Додић IV,

Руски језик, наука и уметност у Врањској гимназији

Филм о руском научнику Владимиру Григорјевичу Шухову

Почетком школске 2024/2025, Врањску гимназију посетила је госпођа В. Н. Рјапухина, директорка Института за српски језик и комуникацију на Универзитету „В. Г. Шухов“ у Белгороду, с којим наша школа има дугогодишњу сарадњу. Том приликом приказан је нови филм о животу и раду великог руског научника В. Г. Шухова. Филм је премијерно представљен нашој публици у Руском дому у Београду, а затим у нашој школи, 4.9.2024.

Руски геније грађевинарства

В. Г. Шухов (1853-1939) је био руски инжењер, научник и архитекта. Његов модерни приступ грађевинарству и структурном инжењерству и данас инспирише инжењере и архитекте широм света. Утицао је на развој хиперболоидних конструкција, које карактеришу његове бројне грађевине. Ове јединствене структуре, које се темеље на математици и геометрији, омогућиле су градњу високих и елегантних торњева, мостова и других грађевина с минималним утрошком материјала. Његов најпознатији пројекат је Шухов торањ у Москви, који је био један од највиших торњева на свету у време када је изграђен. Осим што је био изврстан инжењер, Шухов је био и талентовани проналазач. Патентирао је бројне иновације, укључујући нове типове мостова, нафтне цистерне и системе за складиштење течности. Његови изуми су пронашли широку примену у индустрији и допринели развоју руске економије. Шухов је био човек широких интересовања и знања. Бавио се истраживањима у области математике, физике и хемије. Његови радови су били далеко испред свог времена и многи његови изуми су тек касније у потпуности схваћени и примијењени.

Дани роботике

На темељу богате традиције и свестраних знања, Врањска гимназија се окреће и будућности и посвећује новим генерацијама.

У оквиру манифестације “Дани роботике и иновативних образовних технологија”, која се у Србији одржавала од 31.10. до 7.11.2024, и у Врању су приређени догађаји за ученике и професоре Врањске гимназије, 4. новембра.

Циљ догађаја је био да се подстакне

интересовање за техничку, инжењерску и IT креативност, као и да се прикажу едукативни пројекти из области роботике и VR/AR.

Организоване су следеће активности:

- Интерактивни квиз „Повратак Тесеракта“ – путовање кроз мултиверзум са практичним задацима о вештачкој интелигенцији, програмирању и развоју компјутерских игара;
- Практична лекција „Развијање игре у виртуелној реалности“ - мајсторска класа о креирању сцене игре у VR, као и предавање - презентација о виртуелној стварности и могућностима учења у овој области;
- „Саставите лунарни ровер“ – мајсторска класа састављања и програмирања модела лунарног ровера и упознавање са основама роботике и програмског окружења;
- Изложба робота и технолошког развоја.

Посетиоци су могли да виде иновативне уређаје и да уроне у свет техничких иновација.

Активности су водили наставници практичари из образовних организација које реализују програме из роботике и VR/AR технологија.

Сви учесници догађаја добили су сертификате, тематске и друге незаборавне награде. Врање је поред Београда и Смедерева, један од три града у Србији у коме је приређена ова манифестација.

Амбасадори руског језика у свету – у Врањској гимназији

Врањски гимназијалци обогатили су своја знања кроз једно изузетно искуство, учешћем у Међународном волонтерском програму "Амбасадори руског језика у свету", који је реализован у нашој школи 16.12.2024. Била је то драгоцен прилика да се дружимо с младима из Русије – да стварамо мостове вежбајући руски језик и учећи о руској култури и уметности.

Била су то четири интерактивна школска часа – радионице у Руском кутку и један мастер клас у Свечаној сали, на којима смо учили о музичкој култури Русије и певали песме Виктора Цоја. Учесници програма: студенти, апсолвенти и млади стручњаци узраста од 18 до 35 година, предвођени др Александром Матрусовом, приближили су нам руски језик, културу и књижевност, користећи интерактивне форме и алате за игру.

Програм спроводи Државни институт за руски језик "А. С. Пушкин" у Москви, под руководством С. А. Уљанове, уз подршку Министарства науке и високог образовања Руске Федерације. Ова едукативна манифестација тежи развоју интеркултуралне комуникације и неговању и јачању односа младих Русије и Србије.

Ови изузетни догађаји посвећени науци, култури и руском језику, организовани су захваљујући залагању професорке руског језика Данијеле Спасић и Врањске гимназије.

Христово рођење – Божја љубав према човеку и свету

У недостижном бескрају, где вечност обитава,
Логос, вечни и савршени, у вечитом сјају блиста,
Сиђе у време, у твар, у бол смртности,
Постаде дете у тишини, чудо бесконачности.

Кеносис – откривање непојмљивог:
Свезнајући се лиши моћи, свемоћни се учини слабим,
Владар неба спусти се у обличје слуге,
Да нас подигне из праха, да подигне пале.

Родивши се у Витлејему, не под златним сводовима,
Већ у пећини, где стока снива под отвореним небом,
Он изабра сиромаштво да обогати свет,
Он постаде Адам нови, пут супротан греху да покаже нам.

Оваплоћење није чин моћи, већ чин љубави,
Светлост која разгони таму, милост што правду донесе.
Кроз Маријин пристанак, слобода света би запечаћена,
Кроз Синов улазак у тело, смрт постаде поражена.

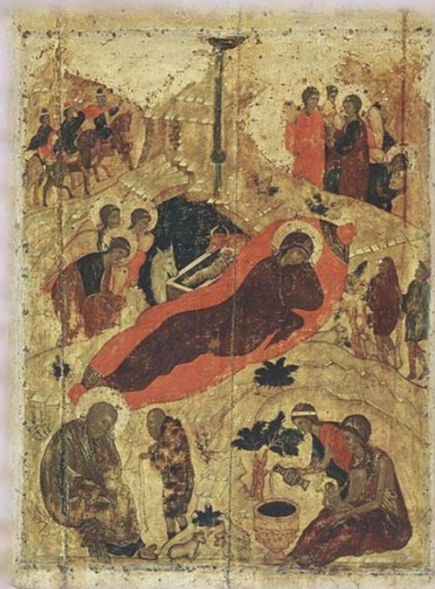
Пастири примише први зов вечности,
Мудраци прозреше звезду сведочанства истости,
Анђели запеваše химну небеске економије,
"Слава на висинама, мир на земљи, међу људима хармоније."

Тајна Божје љубави, свете и страсне,
Огледа се у детету, у сузи што не гаси,
Јер Логос, утеловљен, узео крст на рамена,
Да свет помири са Оцем, да разagna времена.

Христово рођење – аксиом спасења,
Истина што стоји изнад људског поимања.
Љубав Бога, која се у твари објављује,
Постаде мост што свет и небо усклађује.

О, тајно над тајнама, Утеловљени Боже,
Љубављу својом срце грешно нам проже!
Свет твојим рођењем пронађе смисао,
Јер Христос, Емануил, наше је огледало.

Миња Ташковић IV⁵

Песма је освојила прво место на Божићном литерарном конкурс Епархије
врањске, у децембру 2024. Мињин ментор је проф. Оливера Ђорђевић.

Народ и језик су једно. Народ који изгуби ријеч, изгубиће и душу

(Завештање, Стефан Немања)

"Народ и језик су једно. Народ који изгуби ријеч, изгубиће и душу." Ове величанствене речи Стефана Немање, дубоко урезане у срца свих нас, подсећају нас на безвремену истину да језик није само средство комуникације, већ носилац свих вредности које чине народ живим и јединственим. Језик је срж на којој почива свака нација, а свако слово, свака реч, обасјава пут наше историје, традиције и културе.

Није језик тек механизам за преношење информација. Он је често као жива река која тече кроз време, носећи све што је важно за један народ – из њега се рађају сећања, снови и наде, а од њега зависе будуће генерације. Он чува дух наших предака, њихове мисли, њихове жеље. Сваки пут кад изговоримо своје речи, изговарамо и историју – историју која није само збир догађаја, већ историју душе која у себи носи све што смо били и што ћемо бити.

Језик је ослонац на којем стоји свака цивилизација. Без њега, народ губи свој облик, као цвет који није заливан, као кора која је остала празна и без живота. Језик је наш корен који нас држи у земљи наших предака, без њега били бисмо као стабло без корена, које се савија и пада при сваком ветру. Иако се чини да се у данашњем свету глобализације и англицизама, народни језик све више занемарује, ипак језик, као и срце народа, никада не може умрети ако га чувају они који разумеју његову праву вредност.

Али, опасности које носи савремени свет нису мале. Лепота и моћ матерњег језика трпе непрестани напад, јер младост, све више навикнута на страну реч, све чешће занемарује своје корене. И тако, из дана у дан, народи који губе своје речи, губе и своју душу. Без језика не знамо ко смо, не знамо куда идемо, и не знамо да ли уопште постојимо. Језик је светло у тами, мост који нас спаја са прошлошћу и будућношћу.

Када Стефан Немања каже да народ који изгуби ријеч губи и душу, он нам поручује да су речи више од звукова који излазе из наших уста. Речи су снажне, носе тежину наших људских искустава, наших снова и сећања. И докле год будемо чували овај драгоцени дар – наш језик, нећемо изгубити своју душу. Он је наша веза са светом.

Зато је наша одговорност велика. Наши преци оставили су нам овај непроцењиви дар – језик који треба чувати, неговати, преносити као најдрагоценије благо. Људи који забораве свој језик, заборављају своју историју, своје порекло, и на крају, заборављају себе. Језик је као светлост која никада не сме угасити, јер само кроз њега можемо да откријемо дубину свог постојања.

Велина Стаменковић I₄

Ученици одељења I₄, III₄ и III₅ са професорком српског језика и књижевности Јеленом Цветковић обележили су Дан матерњег језика – креативним часовима, прављењем више паноа, креирањем великих асоцијација и подсетили на важност свакодневног неговања и слављења лепоте нашег језика, као и уважавања других култура и свих других језика у свету.

Поред стандардног српског језика, врањски гимназијалци поштују и негују свој дијалект, који воле да користе у неформалном говору, свесни да им познавање више варијетета матерњег језика (поред познавања страних језика) даје посебну ширину, културно богатство и аутентичност.

- Поводом овог дана, Филозофски факултет у Нишу објавио је и интервју са проф. Јеленом Цветковић „Корифеји студија националне филологије“, у којем је она одговарајући на питања о свом раду, говорила и о труду да мотивише ђаке да уписују све мање популарне студије националне филологије - посвећујући подједнаку пажњу и језику и књижевности на редовној и додатној настави, подстиче ученике да негују лепоту и богатство нашег језика и писане речи, водећи се принципом љубави.

А лепота и љубав нас инспиришу, преображавају и спасавају - лепота нашег народног језика и љубав према својој култури и наслеђу.

Дани посебних вредности

Поред изузетно важних дана у вези са нашом културом, историјом и њеним јунацима, као што су Дан националног јединства, слободе и заставе, Дан ослобођења Враћа у Првом светском рату, Дан примирја, Савиндан, Сретење, Дан победе над фашизмом... гимназијалци су обележили и дане посебних вредности:

Међународни дан мира – 21. септембар, обележен је аудио-визуелним перформансом у холу школе. Пространим холу школе одјекивала је незванична химна пацифизма: "Give peace a chance". Овај дан нас подсећа колико нам је мир драгоцен, на важност дијалога, сарадње и међукултурне размене као темеља за изградњу мира. Иако су изазови нашег времена велики, вера у људску доброту и моћ заједништва нас мотивише да радимо на изградњи мирнијег света. За ову прилику, ученице четвртог разреда: Срња Краљевић, Анастасија Трајковић, Миња Митић, Ена Стојковић и Анђела Пешић креирале су промотивни постер и беџеве.

Дан европских језика, 26. септембар, био је прилика да прославимо богато језичко наслеђе Европе, да подсетимо на важност вишејезичности, богатство језичке разноликости и да укажемо да је неопходно чувати и неговати све европске језике. Гимназијалци су овај дан обележили истицањем више панова у холу школе.

Поводом **Светског дана менталног здравља, 10. октобра**, гимназијалци су написали мноштво мотивационих порука и истакли их у холу школе. Ментално здравље је у темељу квалитетног и испуњеног живота. Утиче на наше односе, способност да се носимо са стресом, продуктивност и на нашу укупну добробит. Када је нам је ментално здравље нарушено, то се одражава на све аспекте нашег живота.

Ментални поремећаји су још увек табу тема у многим друштвима. Међутим, треба се борити против стигматизације, подстицати бригу о свом менталном благостању. Јер ментално здравље је исто тако важно као и физичко здравље и заслужује једнаку пажњу и бригу. А један од ефикасних начина за побољшање здравља, како физичког, тако и менталног јесте пешачење. О обележавању Дана пешачења, читајте на посебној страни.

Поводом **Светског дана борбе против сиромаштва – 17. октобра**, група гимназијалаца реализовала је један кратки филм о сиромаштву као глобалном и комплексном проблему и неправедности која га прати. Обележавање овог дана пружа прилику да се чује глас оних који су највише погођени сиромаштвом, најчешће жена, деце, особа с инвалидитетом и припадника мањинских заједница. Њихова искуства нам помажу да разумемо сложеност проблема сиромаштва и да тражимо ефикаснија решења. Овај дан нас подсећа на заједничку одговорност да створимо свет у којем ће сви имати прилику за достојанствен живот.

Дан толеранције, 16. новембар, подсећа нас на важност прихватања различитости и заједничког живота у мултикултурном свету. У данашњем свету, суоченом с растућим тензијама и поделама, толеранција је више него икад потребна. Кроз разумевање и прихватање различитости, можемо градити јача и отпорнија друштва.

И за све нас најтужнији и најпотреснији дани - **Недеља сећања и заједништва, 7-10. маја 2024.** обележени су радионицама, ликовним, литерарним и видео стваралаштвом, у организацији Ученичког парламента. Да се не заборави и никада не понови!

Нађа Величковић III₁

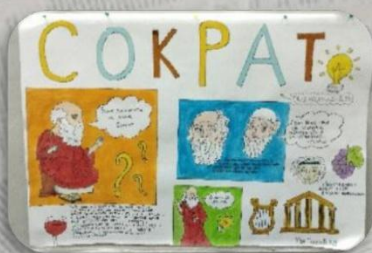
Новембар - месец филозофије у Врањској гимназији

Поводом 21. новембра 2024, Дана филозофије и новембра - месеца филозофије, у Гимназији је одржан низ разноврсних, пригодних активности: изложба, радионице, предавања и дискусије, које су нас подсетиле на улогу и значај Филозофије у нашем образовању.

У оквиру радионице "Емпатија као императив данашњице", одржане 20. новембра, ученици су кроз различите вежбе и дискусије истраживали како се може неговати, развијати и изражавати саосећајност и солидарност у свакодневном животу.

У четвртак, 21. новембра, поводом Светског дана филозофије, отворена је изложба "Илустрације учења старогрчких филозофа". Кроз креативне илустрације: слике, цртеже и стрипове дочаране су мудрост и филозофске мисли старогрчких филозофа, како би се што боље истакле и разумеле њихове идеје и утицај на савремено друштво.

У уторак, 26. новембра, одржано је предавање "Ко сам и чему? Срећа, смисао и сврха", о истраживању загонетке идентитета, трагању за срећом и сврхом живота. Кроз дискусију, ученици су били подстакнути да размишљају о сопственим вредностима и циљевима.

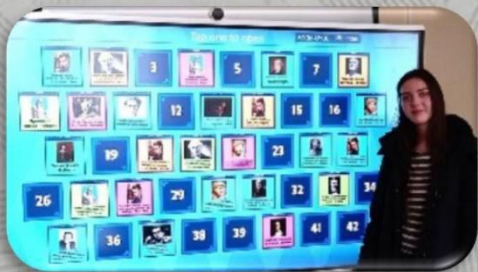
Дана, 27. новембра, одржана је трибина "Српска митологија" - о богатству српске митологије и њеном утицају на културу и традицију. Дискусија је омогућила дубље разумевање митолошких прича и њихову релевантност у савременом контексту.

Дана 28. новембра, гостовао је професор Филозофског факултета у Нишу, доцент Милан Јовановић, који је одржао предавање под називом "Да ли машине могу да мисле: Филозофија и вештачка интелигенција". Ученици су могли да дискутују о етичким и филозофским питањима везаним за развој и примену вештачке интелигенције.

Следећег дана, 29. новембра, одржана је завршна дискусија "Мисли које су покретале свет и осмишљавале људски живот". Ученици су имали прилику да изнесу своја запажања и идеје и да учествују у дебати о важности филозофије у данашњем свету.

Да ли смо икада уопште изашли из
нећине на светло сунца или је то
био само сан за који никада нисмо
имали храброст?

Нека не улази онај
ко не зна геометрију!

Платонско усањивање душе

Први степен односи се на усањивање физичку лепоту. То је путања за лепим телом и у складу с тим рађају се лепе мисли.

Други степен представља одређивање свих лепих тела које годи ка томе да се у души јавља жеља за савршеним уметничким делама.

Трећи степен усањивања је лепе душе и тог лепог рађају се велика пријатељства.

Четврти степен је употреба душе да савори лепа дела која се из не саме рађају.

Пети степен усањивања у мисаоном сазнању безичје се за лепо и наука, а значећи за максимално лепотом и души се развија знање и разумевање свих претходних степености.

Шести и највиши степен на тој усањивању лепо и открива се као филозофија, као мудраост према младости а душа која је потпуно одузета њом лепо и савршено, у лепоти најдубље разумевања, у себи убаја у вечно лепо и добро по себи, а не по нечему другом.

Хипатија из Александрије

У нашој Гимназији обележен је Дан борбе против насиља над женама, 25.11.2024, програмом који је симболично почео у пет до дванаест, који је припремила професорка социологије др Виолета Трајковић. У складу са темом предавања, у школском холу постављена је слика Хипатије из Александрије, прве жене – филозофа.

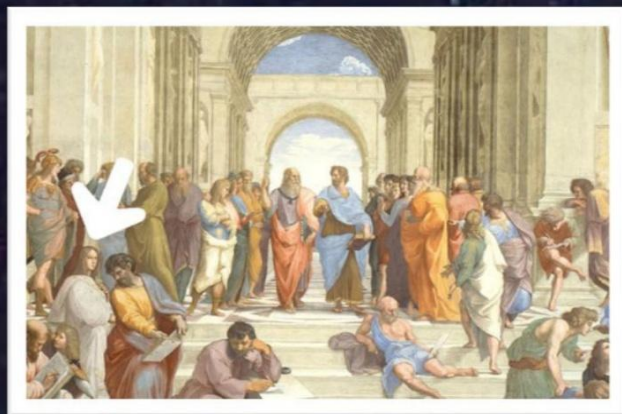
Хипатија је била жена која се испицала образовањем, карактером и ставом, у Александрији, у четвртном веку. Бавила се науком, математиком, астрономијом, филозофијом. Широко и свестрано образовање је стекла

захваљујући оцу, математичару Теону Александријском, који ју је васпитавао да тежи савршенству. Зато је Хипатија превазилазила оквире свог времена - у коме жене нису имале никаква права и сматране су само једном врстом власништва. Сматра се да се није удавала, већ да је живот посветила науци. Као њени проналазци наводе се - хидромер (инструмент за одређивање густине течности), астролоб (инструмент за одређивање географске ширине и положаја небеских тела). Била је прва жена која је изузетно допринела развоју математике. Образовање је стицала и у Ипалији и Атини. Студенти из целог света долазили у Александрију да слушају њена предавања. Постала је управник неоплатонистичке школе, држала је јавна предавања о Платоновим и Аристотеловим делима. Њена мудрост, говорништво, као и младост и лепота привлачили су много ученика и поштовалаца.

Међутим, лепота и ученост харизматичне Хипатије биле су кобне и њена тежња ка ширењу знања и савршенству имала је трагичне последице. У време сукоба између пагана и хришћана, Хипатију су као неоплатонисту брутално убили хришћански фанатици. Према неким изворима, она је била жртва политичког сукоба тадашњег патријарха Ђирила и римског гувернера Ореста.

Филозофија коју је Хипатија предавала позната је као неоплатонизам, школа религиозне и мистичне филозофије коју је Плотин основао у 3. веку, засноване на учењима Платона и раних платониста. У њој је приметан и утицај хришћанске религије. Трагом Платонових идеја, али ближи верском заносу него тежњи ка рационалном знању и мудрости, Плотин говори о Једном и екстази. (извор: vesnaatlantidaforum.com)

„Неоплатонизам је прогресивна филозофија, и не очекује да постане крајње стање за људе чији су умови ограничени. Живот је разоткривање, и што даље путујемо више истине схватамо. Разумевање ствари које су пред нама, најбоља је припрема за сазнавање оних иза“, говорила је Хипатија. Приписује јој се реченица: „Сачувај своје право да мислиш, јер боље је и мислити погрешно, него не мислити уопште.“

О Хипатијином животу испричане су многе приче. Према једној од њих – Хипатија је била попут духа Платона у телу Афродите, а после њене смрти на Европу се спустило мрачно доба.

Пројектна настава у Гимназији: ВОДА

Завршна презентација пројектне наставе са темом „Вода“ – о води као појму, феномену, мотиву, симболу, супстанци и ресурсу одржана је у Свечаној сали Гимназије, 24.4.2024. Ученици и професори организовали су представљање резултата, продуката и закључака истраживања у оквиру предмета изборног програма, као и општеобразовних предмета.

Четири ученице су биле у улози водитеља: Ива Поповић, Елена Крстић, Петра Ристић и Николина Златанов најављивале су наступе ученика, односно представљање продуката истраживања и проучавања по предметима. Изборни предмет који негује јавни наступ је **Језик, медији и култура**.

Излагање о води имало је и музички оквир: ученици који похађају изборни предмет **Уметност и дизајн**: Ива Величковић, Ива Тотић, Николина Јаћимовић, Јулија Јованчев, Лазар Цветковић, Матеја Станимировић, Миљана Ђорђевић, Нађа Георгијев, Страхиња Ђорђевић и Чедомир Цветковић припремили су и извели програм песама са темом и мотивима воде: *Буди моја вода, Иванова корита, Жубор вода жуборила*. Њихов професор је Милош Величковић.

О води, с научне тачке гледишта, најпре промишљају **филозофи**: ученици Уна Костић, Милица Данев, Емилија Арсић, Филип Ђорђевић и Богдан Миленковић представили су Талесове ставове о води као праелементу, методом хеуристичког разговора, у договору са проф. Тијаном Ђорђевић.

Научном мишљењу претходило је митско и религиозно тумачење симболике воде. Ученице трећег разреда: Нађа Ђокић, Анђела Миљковић, Ива Спасић, Нина Тасић и Срна Краљевић, уз подршку проф. Виолете Трајковић, истраживале су о феномену воде из угла магије, у оквиру предмета **Религије и цивилизације**. Као продукт истраживања реализован је филм, који је приказан у наставку програма.

Социо-религијски аспект воде истраживали су и у кратком филму представили ученици четвртог разреда: Емилија Арсић, Миња Декић, Леонора Ристић, Анастасија Васиљевић и Огњен Стојменовић, са подршком професора Татјане Недељковић и Николе Павловића.

Ученици Јана Цветковић, Јован Цветковић, Душан Кљајић и Лука Богдановић и проф. Игор Алексић организовали су час **биологије** у природи и снимили филм о реци Пчињи, у коме су приказали аутентичност живота у клисури реке, архаичност предела и старински начин живота који полако нестаје.

Ученици првог разреда који похађају **Образовање за одрживи развој**: Анђелија Дисаћ, Неда Златановић, Милица Димитријевић, Марија Војводић, Јанко Илић и Огњен Златковић представили су резултате истраживања о укусу воде у различитим градовима и о квалитету воде коју пијемо. Они су демонстрирали и један оглед, којим се испитује тврдоћа воде. Њихова професорка је Сузана Николић.

Ученици који су изабрали предмет **Економија и бизнис** – Дуња Трајковић, Ања Спасић, Марина Стојилковић, Дина Додић и Балша Зупанчић говорили су о води као природном ресурсу и њеном коришћењу у комерцијалне сврхе: анализирали су резултате упитника и наводили примере из праксе. Њихов професор је Марјан Трајковић.

Поред продуката представљене су и методе и циљеви истраживања у оквиру изборног предмета **Методологија научног истраживања**, у писаној верзији коју је припремила проф. Татјана Недељковић.

На крају, директорка Сузана Мишић Станковић се обратила свим ученицима и професорима који су учествовали и који су присуствовали пројектној настави, похваливши њихов рад, сарадњу и организацију, свеобухватни приступ теми, међупредметно повезивање, наступ и начин представљања продуката истраживања.

Елена Крстић, Петра Ристић и Николина Златанов, ученице III₆

Судбина људи у тоталитарном систему – на примеру ремек-дела светске књижевности

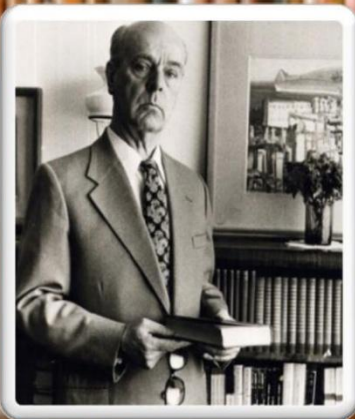
Дана 23. априла 2024, одржан је огледни час „Судбина људи у тоталитарном систему“, поводом Дана сећања на жртве холокауста, геноцида и других жртава фашизма у Другом светском рату (22.априла), али и поводом Светског дана књиге (23.априла). Час је одржан у одељењу IV₆. Подељени у пет група, ученици су осмислили кратке сценске приказе романа: *Процес*, *Дервиш и смрт*, *Проклета авлија*, *Мајстор и Маргарита*, *Животињска фарма*, којима су дочарали драме књижевних јунака, сукобе појединаца са представницима власти, начине манипулације и психичког терора који се спроводе у тоталитарном систему. Истакнуте су и свевременске поруке о смислу образовања, читања и културних вредности за добробит друштва и државе. Идеја и поента часа била је да је једина права и вечна власт – власт Бога над људима, док ће сва светска царства којима управља ђаво – пре или касније изгорети.

„Процес“: Оживљавајући кафкијанску атмосферу ученици су приказали апсурд и парадокс *процеса*, параболу о Закону и његовом чувару. На *вратима закона* истакли су натпис *Истина је негде тамо*. Кафкин роман је антиципирао тоталитаризам (фашизам) у Европи који ће однети милионе људских живота, отуд је изабран за уводни део приче о трагичним људским судбинама, жртвама тоталитаризма. Ову причу симболично је пратила музика из филма „Пијаниста“.

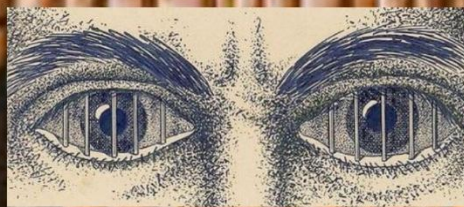
THE TRUTH IS OUT THERE

„Дервиш и смрт“ – ученици су били у улози наратора и писца Меше Селимовића, а због одсуства једног ученика, проф. Ана Стоилковић која је с ученицима припремала овај час, глумила је Ахмеда Нурудина, главног јунака романа. Они су представили пишчеву животну причу која је у основи инспирације за роман, прерастање личне трагедије у свевременску причу о губитку, неправди и промашености, о вери и сумњи, и издаји идеала као циљева једне велике револуције која је појела своју децу. Указали су на једини излаз – праву веру и њено упориште у

„Проклета авлија“: Глумећи фра Петра, Ђамила и његове иследнике, ученици су приказали трагизам умних и просвећених људи којих се власт гнуша и плаши, које прогања и затвара, чије побуде, таленте и интересовања не разуме. Њихов наступ је пратила музика – из руске серије „Мајстор и Маргарита“ – Guilty. Као идеја, истакнута је и Андрићева мисао из есеја „Разговор са Гојом“ – о свему мисаоном и духовном у материјалном свету као о немоћним цивилизацијским бродоломницима на острву дивљака и звери.

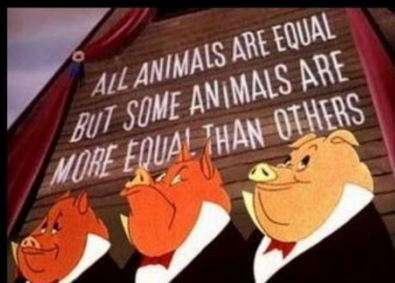

Исечак са часа: Проклета авлија је свет којим влада зло, тиранија и неправда, који подсећа на једно ђаволско острво где су изузетни појединци попут бродоломника залутали, где је све што тежи духу, култури, просвећењу осуђено на неразумевање, насиље и страдање. *Отуд је свака велика и племенита мисао странац и патник. Отуд неизбежна туга у уметности и песимизам у науци.*

„Мајстор и Маргарита“ – у улогама Воланда и његове свите, ученици су приказали део представе „Сеанса црне магије и њено раскринкавање“, затим сан Никанора Босоја, као и анегдоту: Достојевски је бесмртан. Широм учионице разлетеле су се новчанице као у позоришту Варијете, када су раскринкани грехови – црна магија у људима. Како би дочарали положај истинског уметника у репресивном систему, прочитан је и део Булгаковљеве молбе коју је писац упутио властима: „Молим да се узме у обзир да је онемогућавање да пишем за мене исто као да сам жив сахрањен. Молим владу СССР-а да хитно напустим СССР у пратњи своје жене...Апелујем на хуманост и молим да мене писца, који не може да буде од користи у својој отаџбини, великодушно пусти на слободу!“

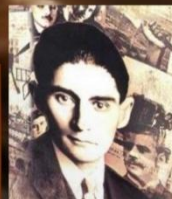
Воланд: Молба - одбијена!

„Животињска фарма“ – група ученика представила је идеје и алегорију култног романа, механизме тоталитарних режима, примере манипулације над људима и улогу јавног дискурса у таквим системима. Натпис: *Анимализам је превара!* истакли су као идеју и закључили да су насупрот духовном слепилу, материјализму и анимализму, једине смислене и вечне вредности: љубав и стваралаштво, храбра и племенита дела, у складу са вечном и једином истином, о коју човек не може да се огреши без последица.

Исечци са часа

Свештеник: Јозефе К! Не сме се судити вратару који представља закон! Његова је служба узвишена! **Не сме се сумњати у достојанство закона! Не мора се свака реч сматрати истинитом, већ само нужном!** Јозеф К: **Али то је жалосно! Онда би лаж била у темељу света!**

Ахмед Нурудин је искусио на својој кожи насиље и неправду тоталитарне власти и у другом делу романа, кад је и сам доведен на власт, кад је схватио да се ни сами представници власти ту ништа не питају, већ неке мрачне, непознате силе, несхватљиве људском уму. Ахмед је провео живот без правог ослонца и правог путоказа, без правог идентитета. Покушај да га пронађе у 40. години завршио се неуспехом. Човек јесте на губитку, али само **ако не пронађе упориште у љубави**. Ако изаберемо пут мржње и освете – нема нам спаса.

Воланд добро зна да највећу вредност имају људске душе, он на њих гледа, њих испитује и искушава, њих жели за себе. А дошао је међу људе који не верују у духовне вредности и не знају где је истина. Они појединци који су је свесни и који знају немају довољно храбрости да стану уз њу. *А кукавичлук је најгори од свих порока*. На крају, ипак, праве вредности не могу да пропадну – рукописи не горе!

Диктатори остварују своје циљеве помоћу пропаганде, нпр. увек оптужују и дехуманизују противника. Воде се геслом: Ко није са нама, тај је против нас. Све информације противника проглашавају лажном пропагандом. Јер, како је проповедао Јозеф Гебелс: „Лаж поновљена хиљаду пута и даље остаје лаж. Лаж поновљена милион пута постаје истина!“

На крају часа, закључили смо да нам квалитетна књижевност помаже да прођемо кроз „врата закона“, да раскринкамо лажи, зло и преваре, да пронађемо Истину и Лепоту у којој је суштина, да се не изгубимо на „острву дивљака и звери“ и да се храбро залажемо за своју љубав и Истину.

Ученици прошлогодишњег одељења IV₆

ИНТЕРВЈУ СА ИВИЦОМ МАРКОВИЋЕМ, ФРОНТМЕНОМ БЕНДА *НЕЖНИ ДАЛИБОР*

Током деведесетих година прошлог века разгранала се домаћа рок сцена, пружајући нам много невероватних бендова. Један од тих пупољака долази из нашег Враћа, по имену *Нежни Далибор*. Бивши гимназијалци **Ивица Марковић**, **Бранимир Богдановић**, **Љубомир Вучковић**, као и **Предраг Коцић** и **Милица Стошић** удружили су се у својим тинејџерским годинама како би свом крају показали шта је то *нови талас* музике. На своје „Средства и вештине“, и запечатали се као једни од представника *Нове српске сцене*.

Наш Гимназијалац имао је прилику да поразговара са певачем и гитаристом Нежног Далибора, Ивицом Марковићем, и да сазна нешто више о каријери бенда, као и о његовим средњошколским данима у Гимназији „Бора Станковић“.

Како коментаришете данашњу музику?

Не слушам уопште популарну савремену музику. Актуелна поп музика је за мој укус изузетно хармонски сиромашна и ослања се превише на продукцију. Од данашње музике пратим искључиво домаћу и светску *underground* тј. независну сцену.

Како памтите Ваше гимназијске дане? Можда бисте нам испричали неку анегдоту?

Гимназија ми је остала у најлепшем могућем сећању. Иако смо је похађали током тешких деведесетих, пријатељства која су тад настала трају и дан данас. А како смо се тек добро проводили и стварали забаву ни из чега, сад ми делује потпуно нестварно. У граду без рок клубова и концерата познатих бендова, сами смо направили своју сцену. Свирали смо где год се могло: по гаражама, подрумима, кућама, то су више биле журке него концерти, и било је фантастично. А кад би нам се гледао уживо неки бенд који волимо, сели бисмо у воз, нас десетак у један купе, и шверцовали се до Ниша. Ако преживимо да нас не избаце до Лесковца, то значи да смо успели. Онда би уследило усхићење које доживиш само када први пут слушаш бенд који много волиш. Незаборавно.

Какву сте музику ви слушали као гимназијалци и шта је било популарно?

Наше одељење је било доминантно рокенрол. Тада су били популарни домаћи бендови: *Darkwood Dub*, *Обојени програм*, *Партибрејкерс*, *Дисциплина кичме*... Наравно, слушали смо и многе бендове *Новог таласа* као што су: *Шарло акробата*, *Идоли*, *The Cure*, *The Smiths* и *Stone Roses*. Такође, „grunge“ (гранџ) бендове који су тада били на врхунцу популарности – *Nirvana*, *Pearl Jam* и *Soundgarden*.

Где сте проналазили инспирацију за своје песме?

Инспирација је била у музици коју смо слушали и неком нашем унутрашњем животу који смо створили усред тог лудила деведесетих, замишљајући да не живимо у малом осиромашеном граду на југу Србије, већ у неком Сијетлу или Манчестеру.

Која је Ваша омиљена песма, односно која Вас песма најбоље описује?

Мислим да је време показало да је песма *Све биће у реду* можда нешто најзначајније што смо направили. Али ту су и други концертни фаворити – *Само магли*, *Векови*, *Атом*, *У слојевима*.

Који су Вам тренуци у каријери најнезаборавнији?

Оно што сигурно нећу заборавити је први концерт у Сплиту, када се група навијача *Хајдука* на крају концерта попела на сцену. Најпре смо помислили да ће правити неке проблеме или нас малтретирати. Напротив, они су почели да певају нашу песму и да траже бис. То нам је био један од најбољих концерата у животу. Онда први концерт у Дому омладине Београда 2008. године, па још један на истом месту 2016. године, као и фестивал *Trenchtown* на Палићу 2010. године. Наравно, незабораван је и цео период настајања бенда у Врању, али и један каснији наступ, чини ми се 2011. године, када смо делили бину на паркингу Дома културе са Владом Дивљаном.

Текст песме: *Све биће у реду*

*Све биће у реду, знам,
биће, јер све је твој дизајн,
то си ти*

*Туђа искуства не вреде, знам.
Грешке су ту да их правиш сам.
Ти - увек осмех, увек шарм/став...
Ти - чиме испуњаваш свој дан?
Ко си ти?*

*Све што видим, стварам сам,
Ја сам сви људи које знам
То су сви...*

Шта бисте поручили садашњим гимназијалцима?

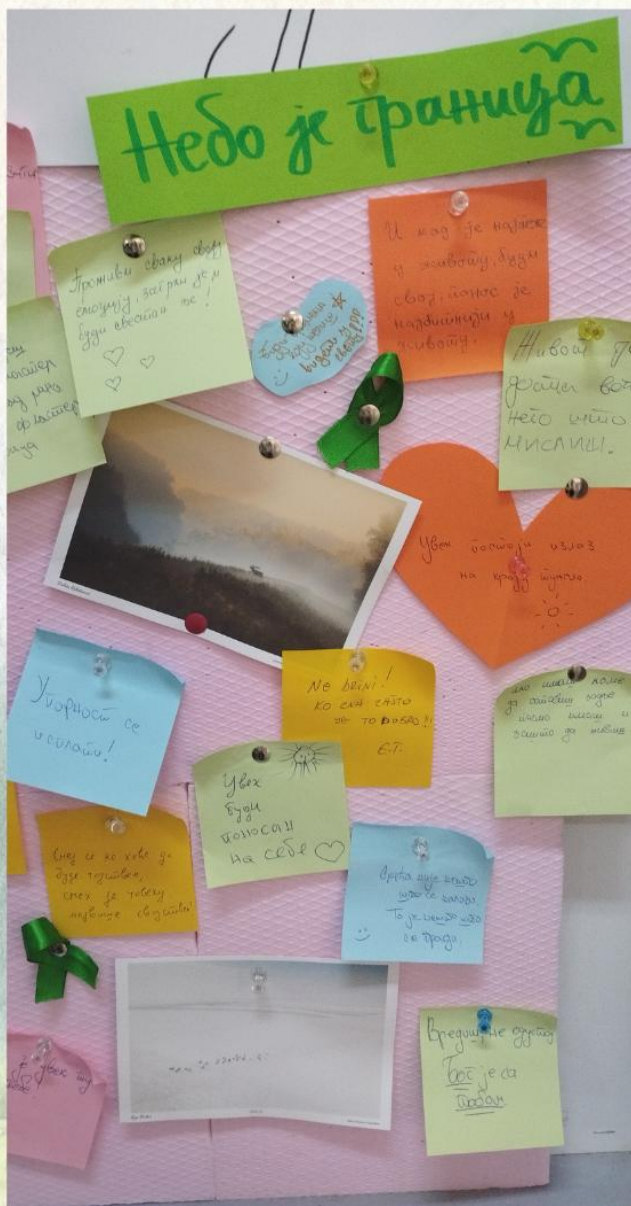
Не слушајте поруке музичара. Слушајте музику, слушајте рокенрол!

Животни мото гимназијалаца

– анкета –

Разговарали смо с гимназијалцима о поучним реченицама, мудрим цитатима, изузетним мислима које их инспиришу и које за њих представљају својеврсни животни мото. Представљамо вам њихове одговоре:

Поуке о правди:

Како садиш, тако и жањеш.
Памти па врати.
Како зрачиш, тако привлачиш.
Чини добро – не кај се, чини зло – надај се.
Добро се бољим враћа.

Упорност и стрпљење:

Никад не одустај, бори се, издржи, као Новак
буди, све противнике спржи!
Иди напред упркос свим препрекама!
Буди као стакло, кад те сломе – ти их сеци!
Све се може постићи, ако се уложи време, рад и
труд
Имаш бесконачно покушаја докле год си жив.
Време ће све показати.

Радост живота:

Буди задовољан оним што имаш.
Боље је кајати се због оног што си урадио него
због оног што ниси.
Трезан човек има хиљаду жеља, а пијан само
музичку.
Једном се живи.
Све што можеш данас, остави за сутра!
Живот је кратак, зато пронађи срећу у сваком
тренутку!
Паре су срећа.

Самосвест:

Трава није увек зеленија у туђем
дворишту.
Ако желиш нешто да се уради
како треба, уради то сам.
Буди промена коју желиш да
видиш у свету.

Вечни живот:

Сви људи умиру, али ретко ко заиста
и живи.
Без Бога ни преко прага, с Богом и
преко мора.
Љубав побеђује свако зло!

Петра Ристић III 6
Николина Златанов III 6

Живим у подруму и имам птицу

У једној учионици, у подруму наше школе, скрива се једна прелепа, али неухватљива птица. Многи су је чули, али је нико никад није видео.

Необична атмосфера најнижег кутка у школи део је свакодневног живота програмерских одељења. Као у другој димензији, у паралелном свемиру, далеко од свих других просторија у нашој велелепној згради, ученици који време проводе у овој учионици стичу један посебан поглед на свет... Окренути будућности, уче програмске језике, али истовремено стреме вечности - слушају скривену песму. Они имају многа знања и таленте, они имају машту, они имају - **птицу!**

Ученик сам специјализованог смера за информатику и рачунарство, који се сматра најтежим, и то у нашој најпрестижнијој школи, Гимназији.

Одмалена сам био фасциниран компјутерима и рано сам заволео програмирање. Као дете, замишљао сам себе у овој школи, у модерној, климатизованој учионици, са рачунарима и лаптоповима. Међутим, моје време и место у њој необичнији и веома другачији него што сам очекивао. Они се укрштају на један фасцинантан начин – понирући у подрум и у тиху песму птице.

У нашем подруму као да је време стало пре пар векова. Уместо рачунара, имамо поцепане папире, старе књиге и оловке, а проучавамо логичке петље и математичке апликације... Питам се да ли смо ми кажњени и заборављени у некој временској вакуум капсули, или се то неко шали са нама.

Решавам неке застареле задатке, одговоран сам, испуњавам све своје обавезе и чекам да професор примети резултат мог рада. И док тако седим и пишем на папиру, све се чешће дешава да ми се придружи **птица**. Из рупе на плафону наше учионице као да чујем њену песму. И као да ми је једини пријатељ, бодри ме и на тренутак преноси у далека светла пространства, у будућност какву желим.

Само ми није јасно зашто мој друг из клупе каже да не види и не чује ту нашу птицу.

Лазар Алексић III7

Подрум је наизглед мрачно и хладно место које подсећа на затвор, на преступ и казну за неке злочине. Затворени тамо, сами, али са једном птицом у кавезу, очајавали бисмо не схватајући да нам је у птици и њеној песми спас.

Птица као симбол слободе и уметности може да нам осветли и преобрази време у подруму. Може да нас разуме кад јој се обратимо и да нас утеши кад помислимо да спаса нема, јер је и она заробљена у кавезу. Њен цвркулт може да нас одведе у дубине наше душе и да нам открије тајне, могућности и бескрај на који смо заборавили. Може да нам помогне да пронађемо себе и да нам промени поглед на свет, само је треба пажљиво слушати. А њена песма води нас кроз далека пространства, кроз све дивне светове којима је летела. Осећамо се као да лебдимо, да се удаљавамо у простору и времену и да надлећемо најлепшу земљу на свету где сунце никада не залази. Маштом оживљавамо светли предео где све птице лете слободно док се из њихове песме изливају све нова и нова сунца, нове блиставе звезде. Ако одлучимо да је пустимо из кавеза, откриће нам снагу, вољу и упорност. Јасно ћемо чути речи вечне песме - да ћемо једног дана бити слободни и да смо у суштини ми већ сада слободни. Песма ће нас подсетити на наше скривене моћи, на светлост птице у нама и да ћемо увек устајати и поново се рађати из таме једног подрума.

Докле код будемо веровали у себе, подрум неће бити затвор већ прелаз у бесконачност. Живот не зависи од тога где се налазимо, већ од тога на који начин гледамо свет око себе.

У октобру, док су били у подруму, ученици III⁷ су радили потпуно другачији писмени задатак из српског језика – одговарали су на питања у интервјуу. Похваљени за своје одговоре у којима се наслућује песма притајене птице, позвани су да изаберу најбоље делове и објаве их јавно:

Где бисте највише волели да живите?

Алексија: Волела бих да останем да живим у Србији, у држави где сам рођена и за коју ме везује детињство, традиција, култура.

Милош: Волео бих да останем да живим у свом граду, Врању.

Матеа: У западној Србији, на Златибору, тамо где је најлепша природа.

Новак: Преферирам тиха места, можда у неком селу или пак на острву.

Јана: На неком мирном и тихом месту, близу мора, у природи, испуњеној песмом птица.

Лазар: У неком мирном месту, окружен добрим и вредним људима.

Шта је ваш идеал среће?

Алексија: Живот пун људи који нас воле, разумеју и подржавају. Живот у коме смо задовољни собом, својим изгледом, а најпре – карактером, у коме можемо да оснујемо породицу и бавимо се послом који волимо.

Михајло: Здрава породица и финансијска стабилност да бих бринуо о људима до којих ми је стало.

Мила: Да су сви људи које волим - срећни, здрави и да остварују своје снове.

Никола: Породица на коју можемо да рачунамо у свако доба дана и ноћи.

Вукашин: Породица у којој влада љубав и слога.

Новак: Осмеси на лицима људи које волим.

Лазар: Ништа компликовано – здрава породица, десет гигабита оптичке конекције, заједно са 16 логичких језгра, мало мира и тишине.

Шта је, по вашем мишљењу, врхунац беде?

Алексија: Када уместо људи који су нам били важни изаберемо материјалне ствари, односно – новац.

Јана: Када не бих могла да се бавим оним што волим, нпр. кад због повреде не бих могла да играм одбојку.

Михајло: Кад немамо добре односе у породици.

Мила: Кад неко лажима и манипулацијом покушава да дође до циља, повређујући туђа осећања.

Иван: Болест, усамљеност и сиромаштво.

Тадија: Кад људи уништавају једни другима живот и не маре због тога.

Лазар: Што су људи у 21. веку заборавили на праве вредности.

Милош: Дугови, психички проблеми, кад се неко окрене од Бога.

То је онај живот где сам тао и ја...

Које особине највише волите код људи?

Војин: Искреност, оданост, доброта. Храброст и чисто срце човека чине великим и потпуним.

Реља: Искреност, јер боље је знати истину ма колико оне лоше звучала, него живети у незнању.

Матеја: Најбитнија је емпатија, јер тако остварујемо узвишенији циљ живота. Затим, самоувереност – не могу да верујем особи која не верује у себе.

Матеа: Поштење, директност и искреност.

Михајло: Искреност, дарежљивост и брижност.

Мила: Кад су поштени и искрени, кад можемо да се ослонимо на њих.

Иван: Пожртвованост, брижљивост, саосећајност.

Тадија: Волим људе који су бољи од мене, јер могу да учим од њих.

Лазар: Жеља и тежња да постанемо бољи, да напредујемо.

Никола: Држељубивост, љубазност.

Вукашин: Кад је људима више стало до других, него до себе. Добронамерност.

Милош: Највише волим кад је неко свој и не покушава да се промени како би се допао другоме.

Која је основна црта вашег карактера?

Војин: То би била упорност. Увек морамо да будемо јаки и да наставимо даље.

Реља: Рекао бих да је то дружељубивост. Увек изаберам дружење са пријатељима уместо да завршавам своје обавезе.

Матеја: Смиреност – у тешким ситуацијама не реагујем бурно, већ стрпљиво, смирено.

Матеа: Способност да и у најгорим ситуацијама пронађем срећу и извучем поуку, пожртвованост за чланове породице.

Михајло: Озбиљност, спремност да помогнем драгим људима по било коју цену.

Алексија: Не волим да истичем своје особине, али одговорићу – разумност.

Јана: Борбеност и храброст. Не бојим се неуспеха, никад не одустајем и увек се борим до краја.

Мила: Искреност и саосећање.

Иван: Смиреност и сталоженост.

Лазар: Способност за дубоко и дугорочно размишљање – коју сам стекао играњем шаха.

Никола: Дружељубивост, волим да помажем другима.

Вукашин: Волим да се шалим, да помажем. Искрен сам.

Новак: Креативност, решавање проблема на креативан начин.

Ваша највећа мана?

Војин: Претерана самокритика, која нам не дозвољава да уживамо у неким својим мањим успесима, јер увек мислимо да може боље.

Реља: Лењост – понекад ме чак мрзи да једем кад сам гладан. И тврдоглавост.

Матеа: Брзоплетост, која ме је довела у многе незгодне ситуације.

Михајло: Темпераментност и нестрпљивост.

Алексија: О манама ми је већ лакше да говорим. Могу да издвојим – тврдоглавост.

Јана: Перфекционизам – волим да буде све како сам испланирала и организовала.

Мила: Претерано размишљање о неким ситуацијама или поступцима, због чега се осетим узнемирено.

Тадија: Понекад нисам довољно упоран и дисциплинован и не испуним обећање дато самом себи.

Лазар: Кад ми его не дозвољава да решим неки проблем, кад ме дели од других.

Марко: Кашњење, тврдоглавост.

Шта за вас представља највећу срећу, а шта највећу несрећу?

Реља: Највећа несрећа је губитак блиске особе, а што се среће тиче – не бих знао, некако сам већ срећан.

Матеја: Смрт детета је највећа несрећа.

Михајло: Живот у самоћи.

Мила: Кад бих изгубила циљ у животу – кад не бих знала зашто живим.

Вукашин: Највећа срећа је у томе што је наш Господ Исус Христос победио смрт, самим тим и највећу несрећу. Остале несреће нам помажу да оснажимо и постанемо бољи људи.

Шта највише волите, а шта презирете?

Алексија: Не мрзим, не презирем, презир – то је прејака реч. Највише волим млађу сестру.

Јана: Не презирем, не мрзим – мржња и презир могу само да нас доведу до несреће и помраче нам живот. Волим себе и мени блиске особе. Кад не бих волела себе, не бих могла да волим ни друге.

Михајло: Волим окупљања са пријатељима, наше игре, дискусије и разговоре. Презирем људе чија је глава у облацима, који мисле да се свет врти око њих.

Реља: Презирем дволичност.

Мила: Волим кад се људи слажу и прихватају другачије особе – кад их не одбацују и исмевају.

Иван: Волим географију, а презирем политику.

Никола: Највише волим кад смо сложни и близу Бога, али када се удаљимо од Бога, онда се дешавају најгоре ствари – ратови, природне непогоде...

Вукашин: Волим дружење, играње игрица, кошарке, презирем – кад месец дана морам да идем у сутерен пево.

Новак: Кад су моји ближњи срећни.

Који су ваши јунаци у правом животу?

Војин: То су пожртвовани људи који помажу другима, који мисле на опште, а не само на лично добро.

Милош: Доктори, полицајци, ватрогасци, људи који се боре да спасу животе, пожртвовани људи који помажу другима.

Реља: Никола Јокић и Новак Ђоковић – због њиховог хумора, упорности и успеха.

Матеја: Стив Џобс, цар Душан.

Матеа: Моји родитељи, који су ме васпитали.

Јана: Моји родитељи – за њих нема слободних дана. Живот су посветили својој деци, и труде се и раде много како ми не бисмо бринули.

Вукашин: То је Господ Исус Христос јер је Он једини безгрешни човек који је својевољно прихватио све муке и страдања ради нашег спасења.

Промена којој бисте се највише дивили?

Михајло: Да светом не управља новац.

Иван: Да престану ратови у свету.

Тадија: Тренутно би то био излазак из зоне комфора – промена средине.

Реља: Да постанем вредан.

Милош: Смањење броја предмета у школи.

Никола: Да постанем дисциплинованији према обавезама, јер у свету са много информација наша мисао лако залута.

Марко: Изласку из овог психичког затвора званог подрум. Асфалтирању улица града Врања.

Писање оваквих одговора, који су овде дати у скраћеној верзији, својеврсни су излазак који је у последњој реченици поменуо Марко, својеврсни асфалт на путу остварења снова. Као симбол подсвести, снова и маште, тајанственог и неизрецивог извора креативности – подрум је само прелаз ка висинама и вечним вредностима којима води песма његове скривене птице.

Знање се стиче и у шуми – ходамо, чистимо и учимо

Двадесеторо гимназијалаца предвођени професором географије Драганом Антићем, обележили су Међународни дан пешачења, 21. септембар 2024. пешачењем до Бориног брда, стазом дугом седам километара.

У учионици под ведрим небом, на брду у шуми, учили смо о свим предностима пешачења и боравка у природи: пешачење смањује стрес, побољшава расположење, јача имунитет, концентрацију и креативност. Шетајући природом постајемо свеснији лепоте која нас окружује и важности да је заштитимо. Када смо наишли на огромну дивљу депонију поред стазе, професор је одржао кратко предавање о томе како такве депоније штете води и земљишту. Пошто смо стигли до врха брда, купили смо смеће које смо тамо затекли и личним примером показали какву промену желимо у свету.

„Свест грађана о потреби очувања средине и одговоран однос према природи је на врло ниском нивоу. Због тога ће се ученици и професори Гимназије и убудуће трудити да ту свест подигну и подстакну и друге да воде рачуна о средини у којој живимо и радимо. Какав је однос људи према природи и средини у којој живимо, такав ће бити и одговор средине и природе“, истакао је проф. Антић.

Природа нас учи да живимо у складу – на крилима вере и лепоте природе

Група од 30-ак гимназијалаца свих разреда, са професором географије посетила је манастир и испосницу Светог Прохора Пчињског и провела један прелепи, сунчани, суботњи дан – 16.10.2024, у најлепшој природи. Шетња стазом до испоснице била је посебно окрепљујућа и за тело и за душу – дивили смо се лепоти Божјег склада, сликама природе које доказују присуство узвишеног Уметника, настављајући молитву Богу и мироточивом свецу да нам обасја животну стазу и кораке, мисао, речи и поступке.

Гимназијалци засадили 16 стабала смреке у школском дворишту

Вредни, лепотом природе инспирисани, њеном очувању посвећени и будућим генерацијама окренути, гимназијалци су засадили 16 стабала смреке у школском дворишту. Захваљујући залагању ученика и проф. Драгана Антића, као и сарадњи са Шумским газдинством у Врању које је донирало саднице, школско двориште ће изгледати још

лепше, зеленије и допринеће бољем квалитету ваздуха.

„Шеснаест стабала смреке, кад порасте, ствараће више кисеоника, пречишћаваће ваздух од прашине, повећаће влажност ваздуха. Она ће правити хладовину, уништавати штетне бактерије и красити школско двориште. Што нам је више дрвећа и зеленила у граду, то нам је чистији и здравији ваздух. Чувајмо, садимо и негујмо дрвеће јер оно зна да врати многоструко више!“, поручио је проф. Антић.

Јован Младеновић, Никола Манић, Марко Стоилковић, ученици III7

Онај ко уме да воли, тај је победио свет (Р. Тагоре)

Пред горостасном појавом господара овога света, пред њиховом силом и оружјем одувек су дрхтала срца и стрепели погледи. Њихова блистава спољашност – раскош и сјај не успева да ублажи унутрашњи мрак, празнину, бесмисао. Они владају у тами, ограничени својом охолошћу, суровошћу, себичнишћу. Такви господари никада неће спасити наш свет. Свет су одувек побеђивала и спашавала светла детиња срца.

Детињим срцима су отворене жалужине и из њих лију љубав и чистота. Њихову близину осећамо по таласу мира и благостања који заплуспе наше душе. У детињем срцу нема зла ни похлепе, неупрљано је. До врха је пуно саосећања, искреног смеха, љубави, а на његовом дну налази се опраштај. Људи се роде с дечијим срцем и одбаце га чим одрасту као да је најнижи порок слушајући сопствени дамар како утихњује. Зашто не бисмо били као деца?

Бог који је преузео бреме и грехове целог човечанства на себе, био осуђен и разапет, у себи је имао љубав за цео свет. Богочовек је показао како се воли и како се опрашта, те је победио не само свет, већ и саму смрт. Он је идеал како треба волети и веровати, како праштати и бити блажен. Људима је мрско да помогну једни другима јер не знају како је кад срце затрепери и очи засијају од среће што смо некеме улепшали и олакшали дан. Они не знају како је када са срца падне камен злопамћења и када се у њега усели опроштај. „Боже, опрости им, јер не знају шта чине.“ Није реч само о љубави према партнеру, већ о љубави према људима уопште, животу и самом Богу. Данас је све више оних који се стапају с посивелим светом, одбацујући своју светлост. Пуно је оних који су некада живели у љубави, али су живећи у свету заборавили да воле. Такви нису никада победили свет.

Свет су победили они истински јунаци који су слушали и пратили исконску потребу свог срца да воли и да буде вољено. Они су се отргли замци комфора и компромиса и показали љубав и пожртвованост кроз сјај детињих суза. Онај који је победио свет не дозвољава да га пољуљају лажни господари. Он увиђа Истину, прашта као човек и воли као дете.

Теодора Илић IV¹, писмени рад на матурском испиту 2024.

Права
љубав
размишља о
тренутку и
о вечности,
али никад о
трајању.

(Ф. Ниче)

Плашити се
љубави, значи
плашити се
живота. А они
који се плаше
живота, већ су
напола мртви.

(Бернард Шо)

Узвишено осећање љубави испуњава и осмишљава сва жива бића и природу. Заљубљеност нас чини полетним, инспирисаним, маштовитим и води нас ка љубави.

Многи људи не увиђају важност заљубљивања, већ га доживљавају као лудост. Осуђују заљубљене, јер мисле да они заборављају на реални живот и свакодневне обавезе. Заиста, дешава се да се заљубљен млади човек у почетку губи у заносу и заборавља. Песник Сима Пандуровић је у песми „Светковина“ прославио чудесни занос љубави, њен плав и нежан цвет, вишу менталну димензију и критиковао друштво у коме је све мање лепих и искрених осећања.

Сишли смо с ума у сјајан дан су речи које нас уводе у песнички свет „Светковине“. Песник пева о људима који су *полудели, сишли с ума*. Затим сазнајемо да се ради о једном заљубљеном пару и да се њихова љубав тумачи као душевна болест. Мноштво људи их посматра и осуђује, док се они шетају у белим кошуљама парком психијатријске установе, срећни у провидном, дубоком и сјајном дану. Рационалним посматрачима недостаје *животно вино* и *срж* и смета им сопствена глава. У ствари они су ти који су ограничени, затворени, изоловани од правог живота, од суштине - љубави. Што више посматрају, размишљају и анализирају, све им је мање јасно. Нису срећни, промашују животни циљ и *очима им трепти роса немо*.

Ако волимо, то не значи да не размишљамо и да заборављамо норме. Напротив, осећање љубави нас удаљава од лудила, испуњава нас оптимизмом, хуманошћу, храброшћу и даје ширину мислима. Кад некога волимо, спремни смо да се жртвујемо, постајемо бољи и потпунији људи. На крилима љубави превазилазимо препреке на животном путу и побеђујемо.

Волела бих да наше друштво – *сила света* у „Светковини“ увиди смисао и улогу љубави. Без ње, били бисмо попут хладних машина, заточеници сопствених окова и *глава* и изгубљени у апсурду.

Ивона Жиловић III₆

Најлепша љубавна прича – Бора Станковић и Ангелина Милутиновић

У причи о снажном заносу и **љубави на први поглед** нашег писца Боре Станковића својом чудесношћу и поетичношћу укрстили су се тренутак и вечност, јава и сан, реалност и њене тајанствене димензије које су одувек привлачиле исконске уметнике.

Тог судбоносног дана, млади Бора Станковић је *случајно* застао пред излогом једне фотографске радње на Теразијама, где му је пажњу привукла фотографија девојке маскиране у морнара. Наставио је шетњу, али је још неколико пута прошао поред истог излога, задивљен, очаран, замишљен. Исте вечери, пријатељи су га убедили да иде на маскенбал, иако је био нерасположен. Пошао је преко воље, није се ни маскирао, није планирао да се задржава дуго. Међутим, кад је стигао на забаву, одмах ју је угледао – прелепу девојку са слике, у оделу морнара, љубав свог живота, Ангелину Милутиновић. Пришао јој је и од те вечери више се није одвајао од ње. Венчали су се већ после неколико недеља и остали заједно све до краја пишевог живота, до преласка у узвишену димензију вечне инспирације и љубави.

У животу који је попут маскенбала, исконски уметник наслућује и открива вечне истине иза маски – захваљујући љубави која све побеђује.

Лара Бундало III₆

АНКЕТА: ГИМНАЗИЈАЛЦИ У ВРЕМЕПЛОВУ

Кад бисте имали времеплов, које бисте време и место волели да посетите?

Неколико ученика је одговорило је да би се вратили у своје рано детињство, у период основне школе. Највећи део њих путовао би у различите периоде у прошлости: У давну прошлост да бих сазнао праву истину о настанку света. У стари Египат у време изградње пирамида – да видим тај процес. Било би фасцинантно да учествујем у свакодневном животу једне од најстаријих цивилизација. У доба старе Грчке – да видим њене храмове, дворе, уметност, статуе, да лично чујем приче о боговима и великим јунацима. У време пре него што је изгорела Александријска библиотека – да се упознам с изгубљеним делом светске историје. У време Исуса Христа, јер бих желела да видим његова чуда. У 1389. да учествујем у Косовском боју. У време Немањића – занима ме како се тад живело. Многи би отпутовали у Енглеску, у различите периоде. Једна ученица би посетила Лондон 20. века – због моде, аутомобила, архитектуре. Многи би се упутили на велике утакмице, нпр. на финални меч Аустралиан Опена између Надала и Ђоковића 2012, односно у 1991. у Бари – на финале Лиге шампиона. У период 1950-2000 – јер је тада живот био много мирнији, са мање брига. Неколико ученика би радо бацило поглед на будућност, из следећих разлога: „Да видим како ће ми изгледати кућа.“; „Да видим да ли сам се удала за садашњег дечка“; „Да видим све што ће људи успети да постигну.“

И један наш испитаник не би улазио у времеплов, како каже: „Остао бих у садашњем времену, јер ми се оно највише допада. Сваки тренутак има своје предности и мане, а све што је лепо кратко траје.“

Коју бисте познату историјску личност волели да упознате и због чега?

Највише ученика би најрадије упознало Николу Теслу, а ево разлога које су наводили:

- Због његове интелигенције.
- Због његових револуционарних доприноса науци и технологији, који су променили свет.
- Волео бих да упознам његово детињство и како је почела да га занима наука.
- Разговарали бисмо о његовим изумима - имам много питања за њега.
- Јер желим да ми пренесе памет.

Међу научницима – ученици би радо упознали и Ајнштајна, као и Михајла Пупина.

Из одговора смо сазнали да су гимназијалци вољни да саслушају реч мудрих: волели би да упознају Сократа и да слушају његове разговоре, али и Исуса Христа – да посећују Његова предавања.

Од познатих људи у нашој историји упознали би: Растка Немањића, Марка Краљевића, краља Петра Првог, Гаврила Принципа. Волели би да упознају писце: Иву Андрића, Бору Станковића, Исидору Секулић (због њене храбрости), Десанку Максимовић (Мислим да би ми разговор с њом променио живот). Један ученик би волео да поприча с Вуком Караџићем о реформи језика, док би једна ученица поразговарала с Лазом Костићем и Ленком Дунђерски о њиховим осећањима. Од других уметника поменути су Ван Гог, Шопен. Међу славним женама у историји волели би да упознају и да виде какве су заиста биле: Клеопатра, Ана Болен, Мерлин Монро.

Коме бисте у прошлости пренели неку поруку и шта бисте поручили?

- Николи Тесли – колико нам данас значе његова открића.
- Ајнштајну – изразио бих дивљење за његов допринос разумевању свемира кроз теорију.
- Душану Силном – да нађе другог наследника/ Да боље научи сина Уроша.
- Поручила бих Србима у Албанској голготи да буду јаки и да ће на крају победити!
- Краљу Александру Карађорђевићу да не иде у Марсеј.
- Леониди – Издаће те, не иди тамо!
- Десанки Максимовић – колико су вољене њене песме и колико људи инспирише.
- Сергеју Јесењину – да је живот вредно живети.
- Принцези Дајани – да се разведе и да је најјача жена икада!
- Курту Кобејну – да се не убије.
- Познатим личностима – да се чувају Бијонсе!

Поруке себи и својима у прошлости:

- Да се не нервирам око ствари које не могу да променим.
- Да неки људи нису вредни нервирања.
- Да будем храбрија!
- Да је сваки тренутак јединствен и да радим оно што ме чини срећним.
- Да се не смувам са Мином.
- Да не верујем много туђим речима и очима.
- Упозорила бих неке особе на опасности које их чекају – како би сачували живот.
- Упозорила бих родитеље на бомбардовање 1999, да се припреме.
- Поручио бих свом деди да нам је баба много тога лепог причала о њему.
- Својој мајци – да не престане да пише, да не одустане од свог сна.
- Поручио бих свима да се пробуде и да је све ово симулација реалности!
- И поруке за сва времена:
- Свом народу – Идемо даље, с вером у Бога!
- Свима бих увек поручила – МИР У СВЕТУ! Ширите љубав, доброту и радост!

Анђела Димитријевић 2-7

Гимназијалци у Музеју Врања

Дана 22.5.2024, у договору са проф. Виолетом Трајковић посетили смо Народни музеј у Врању. Била је то једна од наших изузетно занимљивих и поучних активности у оквиру пројекта „Обогаћени једносменски рад“.

Музеј који се налази у прелепој згради селамлука, у центру нашег града – непроцењива је ризница историје, културе и традиције овог краја. У њему се чувају бројни предмети из богате прошлости Врања, од праисторије до савременог доба. Пре уласка у Музеј, професорка нас је упознала с његовом историјом, дајући нам увод у поставку коју ћемо видети. У Музеју нас је срдечно дочекала кустос Јелена W. Wilson, која нам је одржала предивно предавање о богатству врањске културно-историјске баштине, о чему сведоче збирке у Музеју - из области археологије, етнологије, историје и историје уметности.

Посебно нас је фасцинирала етнолошка збирка: видели смо традиционалну ношњу, алат, накит и предмете за домаћинство, реконструкцију традиционалног дома с краја 19. и почетка 20. века. Са нама је била и сликарка Слађана Недељковић која је допринела да разумемо дизајнерски аспект ношње, не само историјско-етнолошки.

Ања Стаменовић II

На слици је део богатог мираза који је жена чувала целог живота, затим га предавала својој ћерки. У случају да остане без супруга, продавала би део по део скупоценог, ручно рађеног накита цркви или богатим трговцима из Солуна. Да је накит био веома скуп, сведочи и чињеница да је само пар ових наушница било довољно да породица преживи тешке дане.

Ученица на размени, Франсиска из Чилеа:

Врање ће ми остати у лепој успомени, а Гимназија је прелепа!

Разговарале смо са ученицом Франсиском Паскали Мамани Рохас која је била гошћа наше школе од 16. до 24. марта 2024. године, у оквиру међународне размене ученика. Франсиска долази из Чилеа и у Србији је провела једну школску годину. Драго нам је што смо имале прилику да се упознамо са вршњакињом из ове далеке земље и да сазнамо детаље о њеном животу у Чилеу, као и о њеном боравку у Србији.

Да ли можеш да нам се представиш?

Здраво, ја сам Франсиска. Имам 17 година, из Чилеа сам и ученица сам на размени у Србији.

Зашто си желела да похађаш школу у Србији?

Србија ме је привукла као веома занимљива држава са великом историјом и старим језиком који је много другачији од мог матерњег. Зато сам пожелела да да је боље упознам и да идем у српску школу.

Која је највећа разлика између школовању у Чилеу и школовања у Србији?

Разликује се у много чему, али мислим да је највећа разлика у томе што све школе у Чилеу имају школске униформе и не можеш да напустиш школу током одмора, док у Србији можеш да ужинаш ван школе.

Који би део твоје културе волела да поделиш са Србима?

Волела бих да поделим љубазност мог народа, начин на који упознајемо људе и емпатију коју гајимо према другима.

А који ти је део наше културе био најзанимљивији?

Била сам доста заинтересована за религију и какви су односи између породица и пријатеља у српском друштву.

Да ли би се вратила и наставила школовање овде?

Боравак у Србији и Врању ми се доста свидео. Волела бих да могу да наставим живот овде, али бих радије изабрала да будем близу своје породице и да наставим школовање у својој држави.

Зашто си одлучила да живиш са host породицом и какви су ти утисци?

Према мом програму за размену, морала сам да будем смештена код неке породице. Захвална сам породици која ме је угостила, јер су ме научили српски и помагали ми око свега. Имам јаку повезаност са хост браћом и родитељима.

Шта ти се највише свидело током боравка у Врању?

Много ми се свидело време проведено са вама: људи су били веома добри према мени, као и хост породица. Храна је изузетна (више ми се свидела него у Новој Пазови), а школа је прелепа. У Врању сам стекла много лепих успомена, упознала сам нове пријатеље и надам се да ћу вас опет посетити.

Ања Стаменовић II1

СРЕЋА ЈЕ НИТ

И док ветар око нас гране помера,
сунце испод дрвета сенку ствара,
гледам људе око себе,
забринута, срећна, љута и весела лица,
размишљам како,
за срећу сваком треба ситница,
човек за срећу мора да има дара,
да се труди, да је сам ствара.

Јер срећа је нит, танана, нежна,
што душе отворене искрено веже,
као чаробан осмех се преноси, очарава,
човек за срећу мора да има таленат,
да је види, пронађе, препозна,
да зна праву меру,
не претерује ни у чему,
да се радује цвећу, дрвећу,
птици што по небу шара,
да се потруди,
да је од снова и обичних ствари,
сам ствара.

У сваком људском срцу,
велика искра блиста,
потреба за радошћу, љубављу,
свима је иста.
За срећу је потребан и ветар у леђа,
слобода и подршка која прија,
игра, машта, много другова,
поглед који вас топи,
лепа реч, искрена симпатија
много тајних мисија...

Данило Стаменковић II 4,

Песма је добила специјалну награду
на седмом Међународном фестивалу
литерарног стваралаштва „Фелис“ у
Лазаревцу, у категорији „Млади
ствараоци“, 2024.

Данило Стаменковић добитник је и друге награде на Конкурсу за најбољи есеј на тему „Разноликост култура нам помаже да развијамо осећај припадности и социјалног зближавања“. Конкурс је расписао Бугарско-српски центар, у оквиру пројекта „Европски културни кутак“, за ученике средњих школа у Врању. Као награду Данило је добио штампач.

На фотографији су Данило са друштвом из одељења II 4, које га изузетно подржава и слави сваки његов успех, као и њихова професорка, менторка Литерарне секције, **Милена Декић**.

Мотивација: са осмехом, опуштено – ка циљу

Заиста нисам сигурна. Да ли сам ја уопште разумела ово градиво? Шта ће рећи други ученици у одељењу? Шта ако почну да ми се смеју? Да ли сам довољно добра? Чини се да су сви други бољи од мене...

Све ове мисли могу да демотивишу, да учине да се осећамо веома лоше, можда чак и недовољно вредно, празно...

Можда би требало да урадимо следеће:

- Да признамо себи како се осећамо, да увидимо одбојност коју смо створили према одређеном предмету и учењу.
- Да не одлажемо обавезе. Једно одлагање води у друго одлагање и тако унедоглед – све су мање шансе да ћемо се суочити са својим обавезама. Више психички замара одлагање обавеза него сам рад. Човек се умори од нерада... Одлагање обавеза води у лењост – што више одлагања, то мање мотивације.
- Не кривите себе превише јер сте били склони одлагању... Нико није савршен, свако може да окрене нови лист. Грешке не постоје, само поуке. Ко није грешио, никад ништа није ни урадио.

Упорност, стрпљење, организација: Кад нам недостаје мотивација, недостаје нам у ствари упорност. Оно што почнемо, требало би и да завршимо... Мотивација је у циљу, а смисао и радост – на путу до циља.

Много пута на животном путу доживећемо неуспех, пад... Тад је кључно да останемо стрпљиви и упорни... Стрпен спасен! Као што свака акција доводи до реакције, тако и сваки труд даје свој резултат. Поделите ваш велики циљ на мање кораке, на мини-циљеве који ће одржавати вашу мотивацију. Прослављајте своје мале победе, будите поносни на себе, нема малих корака – сви су они део вашег великог пута.

Са осмехом, опуштено – ка циљу: Требало би да имамо визију – циљ пред собом у мислима као слику остварења наше жеље... И осмех, сигурност, опуштено, поуздање... као кад се наша визија претвара у реалност. Нисмо ни свесни колико можемо!

Кад знамо шта желимо, кад то снажно желимо и верујемо у себе – имаћемо и мотивацију.

Мотивисана особа преузима одговорност, она жели, планира, али и предузима акције.

Кад замишљамо већ остварени циљ, добијамо посебну врсту снаге која нас подстиче да идемо напред.

Инспиративно окружење: Обратите пажњу окружење – да ли су око вас људи који вас мотивишу? Не верујте онима који вас критикују, омаловажавају, саботирају. Они само не верују ни у себе и своје сумње пројектују на вас.

Насупрот њима, мотивација и позитиван став су заразни. Требало би да проводимо више времена са особама које имају слична интересовања. Један од предлога је учење и преслишавање у друштву. Међутим, кључно је да након тога градиво обновимо и сами, за шта ћемо имати више инспирације.

Реци ми с ким се дружиш, па ћу ти рећи ко си. Знам ли чиме се бавиш, тад знам шта можеш постати,
Ј. В. Гете

Реци ми шта слушаш - рећи ћу ти коси! Анкета о музичком укусу гимназијалаца

Као омиљени музички жанрови међу одговорима издвојили су се: реп, поп, инди-поп, и забавна и народна музика, или како гласи један од одговора: „Слушам музику која ми одговара у тренутку“.

ОМИЉЕНИ ПЕВАЧ/ПЕВАЧИЦА, ОДНОСНО МУЗИЧКА ГРУПА:

Домаћи: Реља Поповић, Voyage, Devito, Вук Моб, Бигру и Паја Кратак, Драгомир Деспић, Ајс Нигрутин; Јелена Карлеуша, Цеца, Милица Павловић, Ацо Пејовић. Међутим, ту су и: Синан, Шемса и Тома Здравковић. С друге стране: Здравко Чолић, Жељко Самарџић, Рибља чорба, Бајага, Нежни Далибор, као и Даница Црногорчевић.

Страни: Телор Свифт, Зејн, Џастин Бибер, Селена Гомез, Melanie Martinez, Sabrina Carpenter; Тупас, Eminem, 50 cent, Avicci; Twenty one pilots, One direction Адел, Лана дел Реј, Ејми Вајнхаус, као и: Franc Ocean, Depeche mode, The Smiths, Typo o Negative, ABBA...

„Музика даје душу универзуму, крилима
лет, уму машту, а животу – све.“

Платон

„Музика има моћ да обликује карактер“,
Аристотел

ПЕСМА КОЈА ТЕ НАЈБОЉЕ ОПИСУЈЕ?

„Никад не одустај“, „Моје је срце виолина“, „Ја те песмом зовем“, „Ти си ми у крви“, „Михајло“, „Дупла шкорпија“, „Дрска жено плава“, „Кафана је моја судбина“, „Рендалица“, „Смејем се, а плакао бих“, „Знам да могу“, „Принц“, „Српкиња је мене мајка родила“, „Haters gonna hate, hate, I'm just gonna shake, shake“ (Shake it of); „Am I just a number? Cause it seems like that's your goal...“; „Looking out for you“; „No scrubs“...

ОМИЉЕНА ПЕСМА/ДЕО ТЕКСТА ИЗ ПЕСМЕ/РЕФРЕН:

Романтичне душе: „Чудно је што си ту, некад желим да нестанеш. Заустави кораке, нисам ту за тебе...“, „Са мнош одиграј овај плес док месец нам сија, уз лагану песму која тако нам прија“, „Не питај кад знаш да волим те“, „Оставите цветна поља, нек цветају за Љиљану“, „Он те воли дуже, ја те волим више...“, „Ти и ја, ти и ја, баш би били добар пар“, „I know that you love me, you don't need to remind me“...

Реални поглед на свет: „Мангуп си ал преко жице, све те приче тра-ла-ла“, „Већ дуго слушам неке празне приче, и све ми лажи баш на тебе личе“, „Ко је ту када боли, а ко је ту кад се броји“, „Јер није живот шта да ти, него шта направиш с њим...“

Изгубљени: „Како да вратим се на пут кад сам на сувозачком?“, „Штета што нисмо једно за друго“, „Поломићу чаше од кристала...“, „Feeling so confused, you don't know what to do. Afraid she might not love you anymore...“

Пркосни: „Шта ће ти њен број, што би ти га дала?“, „и сивим аудијем стижемо у крај“, „Die with the smile“;

Стране песме: Alone, Ava Max, Alan Walker, „Wildflower“, „Summer Breeze“, „Field trip“, Teacher s Pet; „Fireball“, Pitbull, „The prophecy“, Телор Свифт, „Get free“, Лана дел Реј, „Grudge“, Оливија Родриго...

АНЂЕЛА ДИМИТРИЈЕВИЋ 2-7

Why so serious?

АНКЕТА О ОМИЉЕНИМ ФИЛМОВИМА, СЕРИЈАМА, ГЛУМЦИМА И ГЛУМИЦАМА

Омиљени филмски жанр: Наши испитаници су споменули многе жанрове, а као најчешћи одговори понављали су се: комедија, трилер, фантастика, акција... Ни „хорор“ није био редак одговор. По филмовима и серијама које су у даљем току анкете истицали као омиљене, видели смо и колико им је укус разноврстан.

Омиљени филм: Interstellar, Shutter Island, Inception, Nefarious, Kingsman, Аватар 2, Игре глади, Avengers: Endgame, Thor: Ragnarok, Спајдермен, Batman: The Dark Knight Rises, Joker, Saw 1,3, It, Truth or dare, Conjuring 2, Кум 1,2,3, The good, the bad and the ugly, Седам, Паклена поморанџа, Кад јагањци утихну, Погрешно скретање, Широм затворених очију, Mama mia, La La Land, Don't mess with Zohan, Baby Driver, Culpa Mia, Кејт и Леополд; Балкански шпијун, Лепа села лепо горе...

Омиљена серија: Breaking Bad – убедљиво највише одговора, Games Of Thrones, Tulsa King, House of the Dragon, Peaky Blinders, Daredevil, Доктор Хаус, Everybody Hates Chris, Miraculous, Baby raindeer, Очајне домаћице, Gossip girl, Top Gear, The vampire diaries...; Село гори, а баба се чешља, Бела лађа, Истине и лажи, Јужни ветар, Приђи ближе, Монтевидео, Сенке над Балканом, Мој рођак са села...

Омиљени глумац/глумица: Брајан Кренстон, Џерард Батлер, Рајан Рејнолдс, Меган Фокс, Емили Кларк, Анђелина Џоли, Килијан Марфи, Бред Пит, Џони Деп, Ентони Хопкинс, Џулија Робертс, Хелена Бонам Картер, Џим Кери, Џеки Чен, Двејн Џонсон – „The rock“, Крис Хемсворт, Дилан О Брајен, Џејсон Стејтам, Сидни Свини, Зендеја, Вук Костић, Милош Биковић, Жарко Лаушевић...

Омиљени цитат из филма/серије?

„Why so serious?“ (The Dark Night, 2008)

„Ипак сам излечен!“, (Паклена поморанџа)

„Kill the boy, Jon Snow, and let the man be born“ (GOT)

„Срећа је нешто што се тражи, а не нешто што се постиже“, (Culpa Mia)

„Али ако човек није слободан, онда љубав нема вредност“, (Nefarious)

„Људи можда мисле да сам храбра, али заправо нисам“, (Кејт и Леополд)

„Нисам ја за раду, ја сам више за Грчку“, (Врућ ветар)

„Ово је мој град. Па, мало је и мој!“, (Јужни ветар)

„Њиво, робијо!“ (Мој рођак са села)

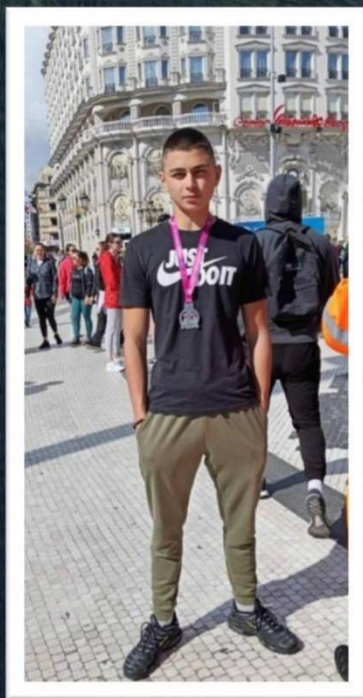
„Љубав побеђује све!“ (The Notebook, 2004)

У ком филму/серији би волео/волела да глумиш?

Star Wars, Interstellar, Fast and Furious, Game Of Thrones, Squid Game, Вампирски дневници, Џејмс Бонд, Breaking Bad, Im Steve - Minecraft movie, Hustle, Игре глади, Господар прстенова, Mama Mia, Бетмен, Спајдермен, у неком Марвеловом филму, у неком где има трке аутомобила, Јужни ветар, Мој рођак са села...

Анђела Димитријевић 2-7

Ученик Матеја Цветановић и Гимназија „Бора Станковић“ - најбољи спортиста и најбољи спортски колектив у Врању

Ученик другог разреда Врањске гимназије Матеја Цветановић добитник је признања за најбољег спортисту Врања, у категорији средњих школа. Такође, Врањска гимназија је и ове године проглашена за најбољи спортски колектив средњих школа у Врању. Признања су додељена у оквиру обележавања Дана Града, 31. јануара. Свечаност проглашења победника „Најбољи у врањском спорту“ одржана је у Великој сали Позоришта „Бора Станковић“, 29. јануара 2025.

Гимназијалац Матеја Цветановић заволео је спорт још у детињству. Посебно је успешан у атлетици тј. трчању, као рекреативац. Учествовао је на многим званичним тркама у Србији и шире, где је у најлепшем светлу и с поносом представљао свој град, као и школу. Међу успесима у 2024. години најпоноснији је на учешће и резултат на Скопском међународном маратону, где се као најмлађи такмичар из Србије истакао међу хиљадама маратонаца рекреативаца и професионалаца из целог света. Ту је успешно завршио свој први полумаратон: са само 16 година добио је диплому за апсолутну

катеорију до 40 година старости и медаљу. Био је такође један од најмлађих и изузетно успешних такмичара у трци на 10 км у Крушевцу, затим и у Јагодини. Поред атлетике, Матеја од детињства тренира и фудбал.

Наш најбољи спортиста истиче да је изузетно захвалан за подршку одељењског старешине, проф. математике Ненада Динића, затим професора физичког и здравственог васпитања Ненада Ристића, као и директорке Сузане Мишић Станковић. И млађима и старијима поручује да је поред образовања, читања и учења, веома важна и физичка активност, здрава исхрана и здрав начин живота.

Матеја наставља да се припрема се за предстојећа такмичења, редовно и неуморно тренира и подсећа: „Без обзира колико си добар, увек можеш постати бољи“.

Краја нема, има прича и причања...

...и певања

И последњи месец у Гимназији проћи ће, ал' наша сећања заувек остаће

Дошло је још једно пролеће.
Сунчане дане у школи проводимо
И четврто, последње тромесечје
С мучком покушавамо да пребродимо.

Враћају се многе успомене
На четири године ове
Издржали смо разне промене,
сад стижу препреке нове.

Од професора којих се све плаше
Остају и ноћне море.
Али то нису грешке наше...
И не треба бринүти, биће још горе!

Навиру нам сва сећања
Док о оценама разговарамо
И професорима дајемо обећања
Да ћемо следећи час да одговарамо.

Приче о матури увелико брүје,
И о томе да што боље положимо,
Али узалуд, кад увек се чује:
„Нисмо учили, хајде да одложимо!“

За најбољи просек ми се молимо
И да успешно положимо пријемни...
Али одлагањү не можемо да одолимо
И само понављамо: „За данас нисмо спремни!“

У друштвү сјајном, са одељењем мојим,
Гимназијско време брзо прође...
И надамо се временима бољим,
Док пролази последње полугође.

И сви ови људи недостајаће
С којима чекамо неизбежни мај...
А најлепше успомене вечно остаће...

Гимназијо, да ли је заиста крај?

Последњи (четврти) писмени задатак Богдане Станимировић IV,

Гимназијске приче се настављају вечно...

од младости што расте у лепоти зеленила до звезде у вечности и небеског отаветнига

